

T.B.M.M

DDC:
YER: 76-1729
YIL:
CLT:
KSM:
KOP:
DEM: 76-3798

KÜTÜPHANESİ

محرری: معارف ناظری امرالله

عثمانی اتحاد و ترقی جمعیتك بیک اوچ یوز یکریمی سنی
دردنجی قونفره سنده تنظیم اولنان سیاسی پروگرامه داتر

ایضامنامه

هرحق ۲ مفوظدر

قسطنطنیه

۱۳۳۰

[مطبعة خیریه و شرکائی]

S. S

371

محرری : معارف ناظری امرالله

عثمانی اتحاد و ترقی جمعیتک بیک اوچ یوز یکری بدی سنه-سی
دردنچی قونفره سنده تنظیم اولنان سیاسی پروگرامه دائر

ایضاحنامه

هرحق محفوظدر

•••••

قسطنطنیه

۱۳۳۰

[مطبعة خدیوہ] وشرکائی

مقدمه

بيك اوج يوز يكر مي يدي سناهي قونغر مسنده اتحاد و ترقى
 جمعى بى فرقه سياسيه حالده تنظيم و تنسيق اولمشدر .
 فرقه سياسيه ديمك طريقه سياسيه ينى سياست يولى ديمك در ،
 امير صحيح ديكر ايله فرقه سياسيه ادب سياسى در . هر يولك
 بر موكى . هر طريقه بى رنايى وارد كه چاليشه چاليشه اورايه
 واريلير . طريقه سياسيه نى مقصد اعلاده بودر . نته كيم طريق
 عليه نامى و يريلان طريقه ك هر بى سالكه رين سعادت روحانيه
 مظهر ايده جاك برر يول اولدينى كى لغتجه يول معاسنه اولان
 شريعت بتون امت محمديه نك دنيا و آخرت سعادتنه هادى بر
 اولو يول در . ايشته طريقه سياسيه وصفيله تعبير ايتديكمز
 سياسى بى فرقه و يا جمعيت دخی كرك عرق و دين واحد دن عبارت
 اولسون كرك عناصر و مذاهب مختلفه دن مركب اولسون ، حكومت
 واحد دتمنه داخل ، بر وطن ده مستقر اولان بر ملك حفظ
 حريته خادم ، عموم افراديله حصول سعادتنى كافل طريقه ديمك در .

ایسته عثمانی اتحاد و ترقی جمعیتی بویله بر طریقت سیاسیه در . هدف اتحاد ایتدیکی غایه ایسه خارجی داخلی دشمنلره قارشی وطنک و بتون عثمانیلرک استقلال و حریتی محافظه ایتک و قورومق ، جهله دولیه ده یعنی بین الدول لایق اولدیغیز مقام حیثیتی طوته بیلیمک ایچون قوتیزی آرتدیرمق ، علم و معرفت و هنر و صنعت ده دول متمدنه درجه سنده ترقی ایدرک بزه خاص و مناسب اولان اقسام معرفت و هنر ده استاد اولمق ، ملتک ثروت و عظمتی ، دولتک شان و شوکتی تأمین ایلمک در .

فقط اولاشونی تأمین ایدلمک که اتحاد و ترقی جمعیتک ضرریت سیاسی سیاسی قومی و خصوصی بر یول دکلدر . عرق و مذهب فرق کوزمه دلیله رک بتون عثمانیلرک سلامت سیاسی و ملکیه و اداریه لرینی تأمین ایدن بر طریق در که طبعی عموم عثمانیلره کشاده در . عرق و مذهب اساسلری اوزرینه متخذب طریق دکلدر . بتون عثمانی ملتیه خادم بر طریق عام در . قومی دکل ، ملی و عثمانی بر فرق در . اتحاد و ترقی جمعیتی خصمائی بالکیز بر عنصره و یا جماعته منحصر و خاص ناسیونالیست ، یعنی بالکیز ترک و یا اسلام عنصر لرینه خدمت ایتدیکی امل اتحاد ایله مش بر طریق اولمق اوزره تلقی ایدیورلر . اتحاد و ترقی جمعیتی ایسه ملتیتی (Nationalisme) بشقه معناده تلقی ایدیور . یعنی اتحاد و ترقی جمعیتی عرقاً و مذهباً عناصر مختلفه دن مرکب اولان ملت عثمانیه نک منافع عمومیه سینه خادم بر شهره و وسیع سیاست اولوب ملت عثمانیه بی تکمیل هیئتیه ، بتون افرادیه

غایه نجاته ایصال ایده جگ بویله بر شیراهی بر اقوب ده طار و مضیق ،
 بتون هیئت عمومی مزى آله میه جق بر مجرای قومیه قویق
 سیاسته قطعاً طرفدار اوله ماز ، اتحاد و ترق نامیده دلالت ایدز که
 فرقه مز عرب ، ترك ، آرنبود ، روم ، ازمنی جمعیتی دکل در ،
 عثمانیلقده بر اشن ، اتحاد ایدن بالجه عناصره مشترک بر فرقه
 سیاسیه در .

جمعیتک ماهیت اساسیه سی بو صفت اصلیه ده منجلی در .
 كذلك جمعیت بعض ارباب اغراضک اسادات غیر محقه سی کبی
 بتون عناصری لسانلری ایله ، مذهب لری ایله متحد بر کتله قومیه
 حاله قویق باینده بر امل تعقیب ایده جگ قدر خیال محاله ، خیال
 اعظم دن اعظم بر خیال محاله امکان و احتمال تصور ایده جگ در جه ده
 کوه بین دکل در . اتحاد و ترق جمعیتک اتحاد دن مقصدی عوامل
 تاریخیه نک محمول و مولدی اولان عناصر قومیه بی قوم واحد حاله
 افراغ و اصاغه ایتمک مرتبه سنده بر امر عبث و محال اوله مز .
 مملکتده موجود اولان فرق و طوائف سیاسیه بی اتحاد و ترق فرقه سنه
 بلع ایتمک ، قوجه مملکت عثمانیه ده یالکز بر فرقه سیاسیه بولندیر مقده
 اتحاد و ترق جمعیتک خاطر ندن کچمه مشدر . هر شیده اختلافی
 رحمت بیلن جمعیت مز خصوصیه سیاسیانده معظم بر ملتک آمال
 و افکارینی تک بر فرقه ده خلاصه ایتمک ، قالب واحد حاضر ایتمک
 کبی سیاست مملکت ایچون بدر مشروطیتده بر سیاهاله استبداد
 دیمک اولان بویله بر حالی اصلا قبول ایده مز .

فرانسه سابق باش وکیلی موسیو قایو فرانسه‌ده سن‌قاله
بلده‌سنده ایرادایتمش اولدیفی نطقک برفقره‌سنده دیش ایدی که :
« . . بوسیاست ملیه‌نی بملکت کذلک داخلده ده ایستور . بن
اولا بوراده تصریحات قطعیه ایله بیان ایدرک بو بایده کی هر درلوا ییامی
ازاله ایتمکک لزوم کور یورم . بعضمزلک فکر و رو انده سیاست
ملیه (Politique — Nationale) تعیری بتون فرانسزلرک اتحادی
خصوصنده معلوم اولان محافظه کارلق نقرات قدیمه‌نه تماماً
توافق ایدر . اوصورتیه دوشونارک بو وطنک بتون افرادنی تک
ومعظم برفرقه‌ده جمع و بلع و برقاله درج ایتمک ایستیلر
کور میورلرک شاید اسول سیاسیه‌نک خسارینه اوله‌رق تکمیل
طوائف سیاسیه‌نی (groupements) بو زارق بربرینه تارشیدیرمغه،
مزج ایتمکک موفق اولور ایسه اووقت بتون فرانسه حکومتک
برمشتیسی حکمنده اوله‌جق . وجبر احوال ایله بوندن نشأت
ایده‌جک برالباس عظیم ایچنده منافع عظیمه خسرو صیه‌ده دائماً
عامل اولان قوت مؤثر اوله‌رق تالدجق در . سیاست ملیه‌نک بو
یونله کی تصور و دستوری ، حقیقت امرده ایجابات و اقتضات
تکامله اکثریا عدو و دشمن اولان بر محافظه کارانک نشئه و
حضورنی اوقشامق دن بشقه بر نتیجه‌یه منجر اولامز .»
بزده معترضلرمز، مملکتی یالکیز اتحاد و ترقی فرقه‌سنک
ید انحصارینه آلمق افتراسنی ایدن معارضلرمزه اولیه بر جواب
ویرمکه اکتفا ایده‌رز .

یوقاریده ددیگمیزکی فرقه سیاسییه برطریقت سیاسییه درکه
 غایتی سلامت و سعادت مملکتدر . هر طریقت سیاسییه نك غایتی
 بر اولدینی حالدله فرق سیاسییه اوغایتیه واصل و نائل اوله بیلیمک
 ایچون اتخاذ ایندیکی اسباب و وسائط ایله ، التزام ایلدیکی خط
 حرکت ایله بر برینه اختلاف ایدر . طریقت سیاسییه اولورکه او
 غایه سعادت حکومت مطلقه واسطه سی ایله استحصالده بولور ؛
 طریقت سیاسییه اولورکه بوغایتی ادراک ایده بیلیمک ایچون اوروپا
 لسانلرنده قونستیتوسیونل تعیر اونان مملکت مشروطه [۱]
 شکیلده کوریر .

طریقت سیاسییه اولورکه ینه بوغایتی مملکت تشریعییه [۲] به . یعنی

[۱] مملکت مشروطه بر حکمدار ایله بر مجلس عمومی طرفندن
 اداره اولنان حکومتدر . فقط بو شکل مشروطیتده قوه اجرایییه
 تمیل ایدن حکمدار قوه تشریعییه تمیل ایدن مجلس عمومییه وبالخاصه ،
 مجلس مبعوثانه متفوقدر . مجلس عمومی یالکیز قوانین ایله مشغول
 اولور ، حکومته آنجق بودجه بولیله تأثیر ایده بیلیر . وکلا حکمدارک
 امنیتیه محافظه ایلدیجه ، موقعلرخی محافظه ایدر لر . نصب و عزل لرنده
 حکمدار مختاردر . مجلس مبعوثانک عدم امنیت بیان اتیمسی ایله ساقط
 اولزلر . جمعیات سیاسییه عقیده مساعده ایداز . سانسور یوقدر ، فقط
 سربستی مطبوعات بعض قیود ایله مقیددر .

[۲] مملکت تشریعییه ده ایسه هیئت وکلا مجلس مبعوثانک
 استیضاحی نتیجه سنده سقوط ایدر . دیگک که مجلس مبعوثان وکلانک نصبیه
 مداخله ایتمز . فقط عزلنده مؤثردر . بو شکیلده مجلس مبعوثان قوه
 اجرایییه غالبدر . قوتین بیننده لزوم صحیحی درکار اولان موازنت
 حق فسخ ایله تأمین ایدیله بیلیر .

پارلمان تاريزم اصولنده بولان شكل مشروطيتده قابل تحقق عد
ايدر . بو ، فرقه لرك برر عقيدۀ سياسيه سي حكمنده در .
اتحاد و ترقى جمعيتك عقيدۀ اساسيه سياسيه سي شودر :
اصول قديمه سي وجهله خاندان عثمانيدن خلافت جليه
اسلاميه ايله مؤيد اولان بر پادشاهك و خليفهك تحت رياستنده
اوله رق مملكت تشريعيه ديديكمز شكل حكومت ده دولت
عثمانيهك وحدت سياسيه ، وحدت تشريعيه ، وحدت اداريه سي
محافظه ايله مكدن عبارتدر . ايشته جمعيتك سياسي پروغرامي
بو اساس قويم و متين اوزرينه قورولمشدر . [۱]

[۱] بر دولتك وحدت تامه سي اودولنده هم وحدت سياسيه ،
هم وحدت تشريعيه ، هم وحدت اداريه بولمقلا تأمين ايديله بيلير . وحدت
سياسيه دن مقصد قوه تشريعيه و قوه اجرائيه رياستي ، دولتك تمثيل
خارجيسي يدواحدة منحصر بولنسي در . هر دولت ايچون وحدت سياسيه
اك اول اولان شرط . وجوديت در .

وحدت تشريعيه مملكتك قوانيني بر مجلس عموميدن چيقمق صورتيه
اولان وحدت در . آوستريا - مجارستان دولتك وحدت سياسيه سي
اولديني حالده وحدت تشريعيه سي يوق در . چونكه آوستريانك آيري ،
مجارستانك آيري مجلس عموميلى موجوددر . وحدت ادارهيه ، منافع
محمليه عائد امور و مصالحك اجراسي عدم مركزيت اصولنده اولديني
كي منتخب و متشكل هيئتله ترك ايديله رك طرف حكومندن منصوب
مأورينه تفويض اولنسا . تأمين ايديله بيلير . چونكه بويله اولمايولنده
هر ولايت و يامنطقۀ اداريهك اموري ادارا ايتما محالرنجه منتخب هيئتله
حواله ايديله جك اولورسه اداره ملكيه دولنده وحدت محافظه ايديله من .
باخصوص عدم مركزيت اصوله نظرأ بو منتخب هيئتلك بر قسمي

خلاصه ایده‌م، اتحاد و رفی جمعیتك اتحاددن قصدایتدیكى
 منائی دهآ آجیق ایضاح ایده‌م: جمعیتك وطن عثمانی ایچون مدار
 نجات وسلامت عدایتدیكى اتحاد عصرلردن بری برمملکنده
 یاشایان، حکومت عثمانیه اداره‌سنده بولتان عناصر قومیه‌ك
 وذاتاً موجود اولان اتحادلرخی تأیید، رابطه وطنیه‌لرخی توثیق
 ایله‌مك، هر عنصرك قومیتى تشكيل ایدن شرائط و اوصافه تمامیه
 حرمت ایده‌رك عرقاً و مذهباً تاریخك ایجاب و تولید ایستدیكى
 اختلافی، بو اختلاف لازمی محافظه ایله تأمین وحدت ایلك‌در.
 بو وحدت ایسه یوقاریده دیدیکمزکی نظر مزده وحدت سیاسیه،

اجرا و بر قسمی محله مخصوص قانون و نظام یا ینق صلاحیتنى حائز
 اوله‌جقلردن بوحالده بالکمز وحدت اداره دکل، وحدت تشریعیه‌بده
 خلل ککش اولور. عدم مرکزیت اداره اصولنده احرار و معتدل
 حریت پروران فرقه‌لرینك مسلکنى استصحاب ایدن حریت و اختلاف
 فرقه‌سنگ پروگرامنده مسلک قدیم و متغذلی اولان عدم مرکزیت
 اداره اصولنه صادق قانق ایچون اوللی‌درکه پروگراملرینك اون‌آلنجی
 ماده‌سنده ولایات مجالس عمومیه‌سنه حق تشریع وریلور. فی الحقیقه
 بوماده‌ده « مجلس عمومی نفع و ضرری بالکمز اوولایته خاص اولان
 امورده حق تشریعی حائزدر » دیزور. بوماده، وجبنجه هر ولایتك
 مجلس عمومیهی اوولایت ایچون قانون وضع ایدن بر مجلس مبعوثان
 اوله‌جقلندن مملکت عثمانیه‌ده عموم مملکت ایچون بر مجلس تشریع ایله
 برابر ولایت ولایت، آیری آیری و نه‌قدر ولایت وار ایسه اوقدر
 خصوصی مجلس مبعوثان بولنه‌جق دیمك اولور. واقعا مثلاً فرانسه‌ده
 « Loi d'intérêt local » یعنی منافع محلیه‌به عائد اولق اوزره قانونلر

وحدت تشریعی، وحدت اداریه نك یكونندن عبارتند. وحدت
سیاسیه تعریف او اندیغی وجهه حکمدار لبر لکسند، وحدت تشریعی
قوانین سیاسیه و اداریه مملکتک بر مجلس عمومیدن صدورنده، وحدت
اداریه اداره ملکیه نك حکومت واحده تیرگزنده در. ینه تکرار
ایدهم جمعیتک تعقیب وامل ایندیگی اتحاد مجرد دولت عثمانیه نك
وحدت سیاسیه، وحدت تشریعی، وحدت اداریه دن عبارت
اولان اتحادیدر. اتحاد و ترقی جمعیتی دولت عثمانیه نك سلامتی
بودولتک وحدت سیاسیه سیله برابر وحدت تشریعی و وحدت
اداریه سنده کور مکده در. وحدت سیاسیه خصوصنده اتحاد و ترقی

وضع ایدیلر اما وحدت تشریعی سی محفوظ اولان بو مملکتده او قانونلر
فرانسه مجلس عمومیسنده مذاکره و تصدیق ایدیلر، رئیس جمهور
طرفندن اعلان ایدیلر. آلمانیا تشکیل ایدن حکومتلردن هر برینک آیری
آیری قوه تشریعی سی واردر. آلمانیا امپراطورلنک برر جزئی اولان
او مملکتلرده کی قراللرک، امیرلرک طرفندن اعلان و انفاذ ایدیلر. مع مافیه
بو اختلاف تشریع ایلر برابر ینه آلمانیا امپراطورلنک وحدت تشریعی سنده
بستون خلل کلیور؛ چونکه عموم امپراطورلنک مجلس عمومیسنک
وضع ایندیگی قانونلرک عموم آلمانیا به شمولی واردر. آلمانیا ده افتراقدن
اتحاد کیتک ایچون بویله یا بلشدر. بزده بونی تقلید ایلر اتحاددن
افتراقه کیتکک عیبا نه سبب اوله ییلر؛ آلمانیا ده قوه تشریعی نك تعددی
ایلر بو حالک لازمی اوله رقی هر حکومتک قرالی، امیری وارکه قوه
تشریعی نك تصدیق و تدوین ایلدیگی قانونلرک انفاذیغی اراده ایدر.
بزده بو خدمت و ریاستی والیلر می ایضا ایده چک؟ برده ماده نك اصطلاحنده
نفع و ضرری اوولایته خاص تعبیرندن نفع ایی اما ضرری کله سندن
نقصنده؟ عیبا ضررینه قانونی پایه جق، ینه عیبا مملکت برولایتک

فرقه سیاسیه سه مخالف اوله رق تشکلی ایدن حریت و اشتلاف
فرقه سیاه متفق ایسه ده وحدت تشریعیه ، وحدت اداریه
خصوصاً لرنده مختلفدر و مختلف قایه جقدر ، نه کیم مقدما موجود
اولان احرار و متعدل حریت پروران ایله ده مخالف قالمشیدی .
چونکه بوفرقلر ملکته ده وحدت تشریعیه و اداریه په طرفدار
کورونموردلر .

برنجی قسم

سیاست اساسیه

سیاست اساسیه دیمکدن مقصد دولته شکل و ماهیتی ، قوای

ضررینه اوله حق بر قانونی پایه بیلک ایچون او ولایته بر صلاحیت ویرمک
ایستری ؟ فرض ایدهم که قانون او ولایتک ضررینه دکل ، نفعه اولسون .
عجبا بِنفع خصوص مملکتک نفع عمومینده داخل دکلکی در ؟ داخل
اولدینی ایچون در که دبنیکم کی فرانسه ده ینه بویه قانوناردخی بتون
مملکتک قوه تشریعیه سندن . مجلس عمومینسندن کچر . عجبا اشتلاف
مسلکی ایله یاواش یاواش ولایتلرک مارنلر . تعویلی ایله مملکتیزده
برنده رالیزم احداثی ایچون بر خطودی آتیلور ؟

حکومت بیندہ کی مناسباتی، قوہ اجرائیہ ایابہ قوہ تشریعیہ نك صورت تشکیال و تنظیمی خصوصاً زرینی تعینتہ تعلق ایدن سیاستدر .

(۱)، شکل حکومت — دولت عثمانیہ بیک ایکی یوز طقسان اوچ قانون اساسیسیلہ بر حکومت مشروطہ اولمشدی . آرتق بو حال ایکی سنہ قدر دوام ایدہ بیلدی . متعاقباً خاتان سابقک هیچ بر قید ایابہ مقید اولیان مطلقیت واستقلال حکومتی اوتوز اوچ سنہ ملتی اسیر، مملکتی خراب ایتدکدن صکرہ اتحاد وترقی جمعیتک دلالت و ہمتیہ طقسان اوچ قانون اساسیہ نك یکیدن اعلانی و موقع فعلہ اعادہ سیلہ شکل حکومت ینہ مشروطیتہ دوئم شدی . آنجق مجلس مبعوثانک ایابک دورہ اجتماعیہ سندہ یعنی اوچ یوز یکرمی درت سنہ سندہ قانون اساسیدہ بعض اساسی تعدیلات اجرا ایدیہ رلك حکومت مشروطہ منریکی برشکالہ یعنی اوروپا لبرلک « غورنمان پارلمانتر » (Gouvernement parlementaire) دیدکلری حکومت تشریعیہ یہ انقلاب ایلدی کہ ایستہ حکومت مشروطہ عثمانیہ نك شکل حاضری بودر . بو شکلک ایجابی اولہ رقی مجلس مبعوثان مراقبہ سنی امور حکومتہ مداخلہ مرتبہ سنہ قدر واردیرہ رقی حکمدار جانبدن منصوب اولان وکلایی استیضاح ایدہ رلك عدم اعتماد بیان ایتسیلہ وکلانک سقوطی امرطبیعی اولور . اتحاد وترقی جمعیتی بو شکل مشروطیتہ

طرفدار ایسه ده باجمله حکومت مشروطه ده ملکی (پادشاهی) اولسون (جمهوری) اولسون حکمده بر حق فسخ تأمین اینک لازمه عدالتدن اینک قانون اساسی تعدیلاتنده بوجهت مهمه بعض اوهامه فدا ایدیلرک طقسان اوچ قانون اساسی موجبنجه شکل حکومت مشروطه عادیه اولوب مجلسک عدم اعتمادی ایله وکلانک سقوطی لازم اولدیفی حالده بیله بو قانونک ذات حضرت پادشاهی به تأمین ایتمش اولدیفی حق فسخ، مشروطیتده حکومت تشریعیه اساسی قبول ایدیلنجه ده از یاده توسیع وعادتا اطلاق ایدیلرک چی یرده ضرورت مصلحت، منطبق مشروطیت، تاریخنک مرآت عبر اولان درس لرینه اصلاً عطف نظر ایدیلرک اوتوز بشنچی ماده نک تعدیلنده حق فسخ اورتبه تنقید ایدیلندر که بوحقنک تصرفی، فعلاً تطبیق عادتاً تمتع بر حاله کتیرمشد. بو حال ایلر حکومت مشروطه عثمانیه نک شکلی حکومت تشریعیه، یعنی پارلمان تاریزم صورتنده قالمیرقینه اورویالیرک قوانونسونل (Conventionnel) دیدکاری برشکله، یعنی مجلس مبعوثان حکومتی دیمک اولان برنوع حکومتلرک شکله صوقولمش اولدی. ایسته اتحاد وترقی جمعیتی بو شکله بوئسان بر حکومتک وطنه اینجاب ایدرچی وخامتی، مملکت ایراث ایدرچی مهالک ومضراتی درک وتیقن ایدرک اوچ یوز یکرمی یدی سنهی قونفرمنده سیاسی پروگرامنی تنظیم ایندیکی صروده سالم بر حکومت تشریعیه طرفداری اولان جمعیت اوتوز

بشنجی ماده‌نك تعديل ايله ذات حضرت پادشاهی به مطلق برحق
 فسبح و یرمك ازومنی قبول ايله مش و ازتوز بشنجی ماده‌نك
 بوصورتله تعديلنی تكلیف ايله مشدر . دیدیکمزکی یالکمز بو
 وجه و صورت ايله درکه حکومت مشروطه تشریعیه شکلنی محافظه
 ایده بیلیر . سیاسی پروغراهمزك ۷ نجی ماده‌سی بو بابتد پك
 صریحدر .

(۲) ، قوه اجرائیه — قانون اساسی ده مصرح اولدینی وجه ايله
 دولت مشروطه عثمانیه ده قوه اجرائیه ریاستی خلافت جلیله
 اسلامیة بی حائز اولان سلطنت عثمانیه ده اصول قدیمه سی وجهله
 سلاله آل عثماندن اکبر اولاده عائددر . آنجق برحق قانون
 اساسیدن قدیم برحق مکنسب تاریخی در . بودولت معظمه
 عثمانیه بی تأسیس ایدن خاندان عثمانی نك حق مشروعی در . قانون
 اساسی ده قديم و موجود اولان برحق تدوین ايله اکتفا ایتمشدر .
 بوبابده یکی برحق ایجاد واحداث ایتهمشدر . بناء علیه دولت
 عثمانیه نك موجودیت اصلیه سنی تعیین ایدن بو عنعنه سیاسیة تاریخیه نك
 دائماً حرمت ايله محافظه سنی اتحاد و ترقی جمعیتی سیاسته عمده
 و عقده اتخاذ ايله مشدر . ثانیاً بالحق وارث سلطنت اولان عثمانلی
 پادشاهلری بالاتفاق بتون مسلمانلرک خلیفه معظملری در . بو
 جهته دولت علیه نك دینی دین اسلام در . قانون اساسینک اون
 برنجی ماده سسندده بوجهت مصرح در . فقط ینه دیورزکه بوده

قانون اساسیك احداثاتندن دكن در. قانون اساسیدن قدیم ويك
چوق زمان اول موجود اولان بر قانونك ، قانون اسلامك
امر ایندیكى احكام مقدسه دندر . اتحاد و ترقی جمعیتی بوجهت
اصلیه پی ده كذات سیاسته عمده و عمده آشنای ایش ، و بوابی
عننه مباركه نك هر دایم محافظه منی كندینه اك عزیز بروطفه
اوله رق طایمشدر .

(۳)، مجلس عمومی — معلوم در كه اعیان و مبعوثانندن مركب
اولان مجلس عمومی بتون ملتك مثلئ در. تعیردیكرله قائم مقام
ملت در. عادات ملت بجمله در. ملت مفصله تكمیل افرادی ایله اولان
ملت ، ملت بجمله دیدیكمز اعیانیله مبعوثاننده قائم اولان ملت در.
حقیقت بر ملتك افرادی كثیرا و آنچه كندینه تعلق ایدن امور
عامه پی تمشیت ایدیه یلمك ، مطاع عموم ملت اولان قانونلری
یابه یلمك ایچون بتون افراد ملت شخص شخص بر مجلس اجتماع
ایده مز. بویه بر حال یالكریك كوچك ملكت لرده ، مثلا سوسیجره
قبضالرنده قابل اجرادر . بوقضالرنده سنه نك معین بركوننده
حقوق سیاسیه سنه ملك اولان كافه افراد آچیق و واسع بر محل
ویامیدانده طوبالانیر ، قانونلری تمسیدق ایدر ، مدیرلری انتخاب
و تعیین ایلر ، صكره طایغیلیر ؛ احتراصات سیاسیه دن عاری ، تربیه
مدنیه و سیاسیه لری بوكی احتراصاتك فوقده حاكم اولان بویه
نایت كوچك یرلرده تكمیل ملتك بر مجلس عقدیله مصالح عامه نك

حسن تسویه سی ای بر حلاله جریان اید بیلور. فقط مملکت بر از
اهمیت کسب ایندی می بوضورت اداره آرتق قابل اوله ماز. بوضورتک
قابل اوله مدینی یرلرده بعضاً دیگر بر صورت دوشوئش وگاه
بگاه اجرا ده ایدلشدر. اوده اوروپا لیلرک یله بیسیت ره فهراندوم
دیدکلری محضر عام اصولی در. ذاتاً برنجی صورت ده بر محضر
عام دن بشقه برشی دکلدر. بتون ملتک بر مقامده حضوری
دیمکدر. ایکنجی صورته کوره محضر عام ایسه افراد ملتک
شخصلری بر یرده، بر محله کلک وجهیله دکل؛ اسملری، امضالری
بر کاغده جمع اید ملتک طریقله جریان ایدر. ایسته اوروپا لسانلرنده
یله بیسیت وباره فهراندوم دیدکاری محضر عام طریق بودر. بتون
ملت انظار تصویب و تصدیقه عرض اولان بر قانونی، بر ماده یی
محضر عام صورتنده تصدیق ورد ایلک صورتیله ملت کمندی
حاکمیتی اظهار ایدر. آنجق دیدیکمز کی بواسطت تطبیقی فعلاً
متعذر و بلکه مستحیل کی دز. شو تقدیرده اوچنجی بر صورت
قالیور که اوده ملتک نیابت ملیه ویا وکالت ملیه طریقله اجتماعیدر.
یعنی اجماع ملت طریق که لسان جدید سیاسی ده بونک شکل
حاضرینه قوه تشریعه تعبیر اید سیورز. افراد ملتدن هیچ کیسه نك
حق تشریعی، یعنی قانون یا بقی حق اولمدنی کی هیچ بر فردک توکیل
ایندی کی مبعوثک ده کذلاک بویله بر حق یوقدر. بو حق یکون
ملتده ویا یکون ملتی تمثیل ایدن هیئت تشریعه ده در. نیابت
ملیه وکالت حقوقیه دکلدر. بونک ایچون در که منتخبلر مدت

قانونیه سی ظرفده، انتخاب ایتمش اولدقلری مبعوثی عزل ایدمهزلر.
 زیرا انتخاب ایتمش اولدقلری مبعوث کنددی دائرۀ انتخابیه سنک
 وکیلی دکل بتون ملت عثمانیه نك، ملی در. متخبلرا انتخاب ایلدکلری
 مبعوثه بروکالتنامه ویره مزلر. چونکه هیئت تشریعیه اعضاسی
 عموم ملتک وکلاسی در. هیچ بری ملتک بر جز شدن، بر کسرندن
 امر آله مزل. ینه بونک ایچون در که بر مبعوث منسوب اولدیفی هیئتک
 قبولنه اقتران ایتدکجه هیئت تشریعیه اعضا لغدن چکیله مزل. خلاصه
 هیئت تشریعیه عموم ملتک خلاصه وزیده سی در. عینی ملت دیتکدر.
 قوت هر فردنده، دکل هیئت مجتمعه سنده در. ایشته بو اساسه
 منبی در که حقوق سیاسیه ده نیابت ویا وکالت منافع تعییر ایندکلری
 شکل تمثیل اساساً مردود در. بو شکل تمثیله کوره قوه ویا هیئت
 تشریعیه نیسابت مایه بی حقیقه افاده ایدمه بیلک ایچون یکون
 ملتک کیفیت اعتباریله بر اجمال و خلاصه سی اوله رق تشکل
 ایتمز .

ملکتده، ملت ایچنده تاریخ و زمان ایله تعین ایتمش اولان
 بعض مؤسسه نك مثلاً تاریخده امتیاز و تعین کسب ایتمش اولان
 بر بلده وایالت، طبقات اجتماعیه دن بر حزب مخصوص خلق
 (وقیله فرانسه ده اولدیفی کبی اصلزادکان، رهبان، عوام خلق
 کبی صنوف نلثه) بر جماعت مذهبی، طول زمان ماضیسی اولان
 بعض مؤسسات صناعیه و تجاریه کبی هیئت و صنفلر طرفلرندن
 انتخاب اولان مبعوثلردن تشکل ایدر که بو حالده هر هیئت ویا

صنفت منتخب اولان مبعوثانك از زياده منسوب اولدق قلمري هيئات
ويا صنوفك منافعه خادم عادى وكلاى حقوق منزله سنده بولنش
اولورلر . قوه تشريعيه نك محافظه منافع اساسه مستند اولان
بوصورت تشكىلى حاكميت مليه اصلنه قطعياً منافی در . چونكه
حاكميت يته ، ديورز ، ملك هيتت كايه سنده در ، يگون عموميسنده در .
ملك بر جزئي ، بر كسرى اولان بر جماعتده ، بر عنصرده . بر
مؤسسه اقتصاديه ده ، بر بلده معينده ، بر ايالتده ، بر صنف
مخصوص خلقده دكلدر كه بونلك آبرى آبرى اجرا ايندكلى
اتخاباتدن تشكى ايدى جك اولان قوه تشريعيه نيابت مليه يي افاده
ايدى بيلسون ، عموم ملتى تمثيل ايدى بيلسون ، اجماع ملت اوله بيلسون .
قوه تشريعيه اعضاسنك هر برى بر جزء ملك دكل ، جمله
ملك وكيل و نايبى در . بر صنف خلقك ، بر بلده نك ، بر ولايتك ،
بر جماعتك ، بر غنمرك و كيلي دكل ، تكميل ملك قائم مقامى در ؛
تام معناسيه نايب كالى در . حاكميت مليه بشقه شكلده تمثيل ايدى در .
ايشته اتحاد و ترقى جمعيتى حاكميت مليه و بتون حكومات
مشروطه ده مقبول اولان بو نظريه سليه تماماً طرفدار اولوب
تمثيل منافع نامى و يريلن اصول معروضه نك بعض آماله رغماً
صورت قطعيده اوله درق مملكت مزده ترويجنه مانع اولمغه
چاليشه جقدر . ايشته جمعيت كال مربوطيت ايله طرفدارى
بولنديغى اصول تمثيلك يعنى نيابت مليه طريقى هر درلو شائبه
تعريضدن قورنارمق ، و حاكميت حقيقه مليه اساسنى اندراسدن

محافظه ایله مک ایچون درکه مجلس مبعوثانک تشکیله متعلق اولان پروگرامک ایکنجی ماده سنده « اوصاف مطایبه بی حائز مرعئانلنک مالک عثمانیه نک هر یرنده کندینسی مبعوث انتخاب ایتدیرمکه حتی اولسی تکلیف اولته جقودر » شرطی تصریح ایله مشدر . طقسان اوچ قانون اساسیسی واضعلری بوقاریده بیان ایلش اولدیغیز نکته دن هر نصلسه تغافل ایده رک ویا اووقته کوره بر ایجاب دوشونه رک یتش ایکنجی ماده سنده « منتخبلر انتخاب ایده جکلری مبعوثلری منسوب اولدقلری دائرة ولایت اهالیسندن انتخاب ایتمکه مجبوردر » قیدی ایله حاکیت ملیه نک اساسنه تعرض ایتش و مملکت مزده تمیل منافع طریقنه اوزاقدن بریول آچمشدر .

اولا حاکیت ملیه اساس قدیمه تعرض ایتمشدر . چونکه برارز ایلروده عرض وایضاح ایده جکمز وجهله تطبیقات فعلیه ضرورتنه بناءً مملکتک منقسم بولندینی دوائر انتخابیه دن بر دائرة انتخابیه نک منتخبی اولان مبعوث بتون ملتک وکیلی بولندیضدن بوصفت عامه نیابتی حائز اولمق اعتباریله طقسان اوچ قانون اساسینک یتش ایکنجی ماده سنده « منتخبلر انتخاب ایده جکلری مبعوثلری منسوب اولدقلری دائرة ولایت اهالیسندن انتخاب ایتمکه مجبوردر » قیدی ایله امر انتخابی قید ایتک و برملته سن انتخاب ایده جکلک مبعوثلری ایستدیکک ذواتدن سچمه من

سك ديمك حاكيت مليه نك روحنه طوقمق ، تعرض ايتك ديمكدز .

زيرا بونی براز صكره عرض ایدہ جكمز کبی هر مبعوث بتون ملك وکیلی اولق حیثیتیه بردارؤ انتخابیه دن دکل، بتون ملت طرفدن منتخب بولنه جنی جهته دائرؤ انتخابیه خلقنه «سك بتون ملت ایچون انتخاب ایدہ جكم مبعوثك مطلقا کندی ولایتده ، یعنی سینہ وطنده موهوم برطاقم جغرافی وملکی چیزکیلر ابله تفریق ایدیلن برقطعه وطنده ساکن بولمسی لازم وضروری در » ديمك قدر حاكيت ونيابت مليه نظریه سنه مناقض ومغایر برتکلیف تصور ایديله من .

ثانیاً هر دائرؤ انتخابیه نك انتخاب ایدہ جکی مبعوثك اودائرؤ انتخابیه نك بولندینی ولایت خلقندن اولسی شرطی تمثیل منافع اصول انتخابیه سنه یول آچقدز . اووقت ولایت نامنه ، سنجاق نانه مبعوث انتخاب ایدنش اولورکه بو حال تقسیمات ملکیه یه ، کسور ارضیه یه حاکیت اسنادینی ایجاب ایدر . اووقت مجلس مبعوثان حقیقی برتمثال ملی دکل، ولایاته منقسم حاکمیتلرک مجموعنی کوسترر بر مجلس تشریع اولور . اووقت مملکت مزده فہدہ الریزمه کندی المزایله بر مقدمه اعداد ایتمش اولورز . هر ولایتک کندی اہالیسندن آیری آیری مبعوثلری بولنق هر ولایتہ حدود معینہ سی داخلندہ بر نوع حاکیت تفریق ایلہ مک ديمك در . حاکیت ملیہ ابلہ هیچ بر صورتہ هیچ بروجهہ تقسیم قبول

ایتمز. قوه تشریعیه اقسام جزئیة دن عبارت دکل، اقسام مرتبه دن عبارت برکل تام دن عبارت در. ایسته حاکمیت ملیه اساسه، نیابت ملیه اصلنه کلیاً مغایر اولان وایلریده دولت عثمانیه نك فدهد رالیزم دنیلن حکومتات متحده حالنه کله بیلمسی ایچون مساعدر زمین اعداد ایدن بواصول انتخابی قطعياً ردایدرو قانون اساسینک تکلیف مذکور دائره سنده تعدیلنی اخص آمال اتخاذ ایلر.

اتحاد و ترقی جمعیتی احرار فرقه سیله اساسی تمثیلده اختلاف ایتمش اولدینی کبی معتدل حریت پروران فرقه سیله، مجلس مبعوثانده اخیراً تشکیلی ایتمش اولان حریت و اشتلاف فرقه سیله ده مختلف قالمشدر. ذاتاً بوفرقلرک روحی بردر. یعنی سیاست اساسیه ده قوه تشریعیه نك قوه اجرائیه یه تفوق و تحکمی تأمین ایدرک عدل قوانین اخلال ایتمک، حاکمیت ملیه یی، بونک اک اساسی قاعده لرندن اوله رق، افراد عثمانیه نك یکون منتظمنده بوله جفی یرده جماعت دینه، وعناصر وکالتی صورتسده تلقی ایدرک حاکمیت ملیه عثمانیه یی جماعات وعناصر موجوده نك عدینه کوره پارچه لاق، شمدی یه قدر متحد یشامش اولان شو دولت معظمه یی، استبداد زمانلرینک، حکومت مطلقه دورلرنده جاری اولان طوائف ملوک حکومتلرنی، مشروطیت زمانلرنده هیأت متفرقه سیاسیة شکننده اعاده ایتمک ولایاته قوه تشریعیه بخش ایدرک مملکتک وحدت تشریعیه سنی اخلال

ایتمک ، عدم مرکزیت اصولی التزام ایله دولتش وحدت
اداریه سنی اقا ایتمک . ایسته مخالف بواندیغمز او فرقلرک سیاست
اساسیه لرنده کی روح بوندن عبارت در .

۴ — مجلس مبعوثانک صورت تشکیلی — معلوم در که مجلس
مبعوثان انتخاب ایله تشکیل ایدر .

انتخاب دیمک مطلقا تمثیل وتوکیل ایله مک دیمک دکر در .
وصی صغیری تمثیل ایدر ، فقط صبی نک منتخبی دکل در :

فرانسه جمهور رئیس هیئت اعیان ایله هیئت مبعوثان
مركب مجلس ملی طرفندن انتخاب ایدیلیر . لکن مجلس ملی
تمثیل ایتمز . مبعوثانلر آیری آیری الی بیک کشینک منتخبی در .
فقط بتون ملتی تمثیل ایدر . هیئت تشرییه قانون وضع ایتمک
امرند بتون ملتی تمثال ویا مثنی در .

حالبوکه اعضاسندن هربری دیدیکم کی الی بیک کشی نک
منتخبی در ویا ذات حضرت پادشاهی طرفندن مانسوبدر .
(اعیان کی)

الی بیک کشینک انتخاب ایله بیک بر مبعوث ، اوللی بیک
کشی یی ویا کندی دائرة انتخابیه سی اولان سنجانغی تمثیل ایتمز .
بتون ملتی تمثیل ایدر . بناء علیه انتخاب ایله تمثیلی بربرینسه
قارشیدیر مایلدر . انتخاب بر خدمت عمومیه یی توصیه ایتمک
طریقلرندن بریدر . خدمت عمومیه نک توجیهی برقاج طریق
ایله اولور .

(۱) وراثت طریق ؛ نه کیم حکومت مشروطه ملکیده

قوة تشريعه وقوة اجرائيه رياستى خدمتى ارثاً منتقلدر: سلطنت
شمانيه كې .

(۲) نصب وتعيين طريق، حكمه دار طرفدن منصب توجهى
ونام شاهانه اوله رق مأمورين تعيينى كې .

(۳) بر هيئت كندى اعضاسى ينه او هيئت طرفدن
توجيه اولمق كې . نته كيم افاده مى اعضا لى بو طريق ايله تعيين
ايديلور . ايسته انتخاب ده بوميانده داخل بر طريق توجهدر .
بر خدمت عموميه يى بر شخصه ويا هيئته توجه ايتك يوليدر .

بيلير سكر كه مبعوثلق انتخاب ايله توجه ايديلور؛ اعيانلق
برده طرف حضرت پادشاهيدن نصب ايله توجه ايديلور .
شمدي مبعوثلى كيم انتخاب ايتلى ؛ و نسل انتخاب ايله ملي در .
اولا مبعوثلى كيم انتخاب ايتلى در ؟

نيابت مليه اصوله كوره هر مبعوث بتون ملتك و كيليدر .
ايله ايسه بتون ملت طرفدن انتخاب اولمق لازم در . فقط
بيوجك بر مملكت ايچون بوقايتلى ؛ شوخالده ملت مبعوثلى
انتخاب ايله بيلمك ايچون مملكتى اجزاي مناسبه آيرمق، بتون
ملى كيت اعتبار ايله اقسام مناسبه يه تفريق ايله مك مقتضاي
صلحتدر . مثلاً برده دائره انتخابيه لر سنجاقلره توزيع اولمش،
انلى بيك عثمانلى يه بر مبعوث حساب ايدلمشدر . وحدت سياسيه
محفوظ اولان ممالك مشروطه ناك جمله سنده دوائر انتخابيه تقسيمات
ملكيه يه تطبيق اولنمشدر . بونك خارجنده اولان صور انتخابيه

مملکتک وحدت سیاسیه سنی اخلال ایدن اصوللردندر . مثلاً
 بزده اولدینگی کچی بردولت اداره سنده بولنان بر مملکت اهل یسنی
 تشکیل ایدن خلق دین، عرق اعتباریه جماعات و عناصر مختلفه
 منقسم بولنه بیلور . بوجاعتلر ویا عنصرلردنخی دولت واحده
 اداره سنده بولنان ملتک برر جزئی تلقی اولنق خاطره کله بیلور، ویا
 اولیه تکلیف ایدیه بیلور نته کیم ده ایدلشددر، مبعوثلر، جماعت و عنصر
 اعتباریه انتخاب ایدلین، کمیت نفوس نسبتنده هر جماعت ویا
 عنصر مبعوث انتخاب ایه سین دینیه بیلیر . بوصورت انتخابک حاکمیت
 ملیه نیابت ملیه اصولنه کلیاً مغایر اولدینگی، و بویه اوله جق اولورسه
 بر مملکتده حاکمیت واحده ملیه به بدل تعدد حاکمیت اقتضا
 ایدم جکنی و بونک ایه بر انقسام ویا تفرقه سیاسیه ماهیتده
 اولدینگی ده اول بیان واثبات ایتمش ایدک . بو طریق انتخاب
 نیابت ملیه بولی دکل، تمثیل منافع بولی درکه وخامت سیاسیه سنی
 دها زیاده بیانه حاجت یوقدر .

حزب وائتلاف فرقه سنک تمایلاتی تمثیل منافع طریقنه
 موصل اولان انتخاب اصولنده کوریلور . بونی آجیق اعتراف
 ایتبورلر ایه ده پروغراملرنده یالکزر وحدت سیاسیه دن بحث
 ایدیلرک وحدت تشریعیه و وحدت اداریه دن قطعاً بحث اولمامسی،
 و پروغراملرینک اون التنجی ماده سنده « فرقه مزجه اتحاد
 عناصر غایه سی آنجق عناصر و اقوام مختلفه نك منفعت حقیقیه لرینک
 یکدیگریله و وحدت عثمانیه ايله تألیفنده آرانیه جق در » فقره سی

بوابده دالات كافيه عد اوله جنی کبی اخیراً حریت و استقلال
فرقه سنک روم غروپی ایله عقد ایلدیکی مقاوله شرائطدن بری ده
« انتخاباتد اقلیتك حقوق محافظه ایلدیه جکدر » قیدی ده ینه
او معنایه یعنی انتخاباتد تمثیل منافع طریقه اشارتدر . بوجهتی
یازه جغفر شرحده تمامیه ایضاح ایده جکر .

حاکمیت ملیه و نیابت ملیه قاعده اساسیه سنک ایجاب ایلدیکی
انتخابات طریقی بتون ملتك بتون ملت نامه اوله رق مبعوثلری
انتخاب ایله مک اصول مشروع و مستحسنی درکه بو طریق ایله
افراد ملت طوغریدن طوغری به اجرای انتخاب ایدر . آنجق
بونده ده ایکی صورت واردر :

بری (سوفراژاونیو در سل Suffrage universel) دیدکری
رأی عام طریقی درکه شرط مالی کوزه دلمیه رک ، یعنی حکومت
ویرکو ویرسین ویرمین ، قانوناً حق انتخابی ضایع ایتماش
ایسه هرکس طوغریدن طوغری به مبعوث انتخاب ایده بیلیمک
اصولیدرکه بزم تعمیرمژده اکا برنجی درجه ده انتخاب
دیه بیلورز .

ایکنجیمی ، برنجی درجه متخیر طوغریدن طوغری : مبعوث
انتخاب ایتموب ایکنجی درجه ده اوله رق مبعوث انتخاب ایله مک اوزره
منتخب نایلر انتخاب ایله مکله اکتفا ایتمک طریقی در . مملکت مزده
وسویه عرفانک مطلوب اولان حاله وصوله ، طرق مواصله نک
اصول وقواعد انتخاباتک تکملنه قدر اتحاد و ترقی جمعیتی ایکی

درجه‌لی اصول انتخابه طرفدار در سلامت مشروطیتی نبمدیلک
بو طرز انتخابه کورمشددر .

حق انتخابی حائز اولمق ایچون مشروط اولان سن قیدینه
کنجه اتحاد و ترقی جمعیتی بو حق یکریمی بش یاشنی اکال ایدن
هر عثمانلییه ویرنک فکرنی التزام ایله مش و بونی پروغرامنک
برنجی ماده سنده تشریح ایله مشدد .

چونکه حریت و ائتلاف فرقه سنک پروغرامنده اولدینی
کبی یکریمی یاشنی اکال ایدن عثمانلیرده حق انتخاب ویریله جک
اولسه بو اساسه کورد یکریمی یاشندن یکریمی بش یاشنه قدر
خدمت نظامیه لرینی ایضیه مدعو اولان افراد عثمانیه دن سلاح
آلتنده بوله حق اوچ یوز بیکه قریب وطندا شلر امثالی سنده
بولنالردن مستتا اوله رق حق انتخابدن محروم ایدلش
اوله حق درکه بوده مشروطیتک تأمین ایتدیکی قاعدۀ مساواته
بک ملایم دوشمز .

اصول مشروطیتده ده ثابت درکه مجلس مبعوثان قوتی
طوغریدن طوغری به ملدن آیر . بناءً علیه نیابت ملیه تام
معنایی ایله حاصل اوله بیلیمک ایچون ملت حق انتخابنده مختار
بولمق لازمدر . مشروع و قانونی بر انتخابدن نشأت ایتمین بر
مجلس مبعوثان ملتی ملتی تمثیل ایتمش عد اولده مرز . حقوق
انتخابیه نك سربستی تصرفی نیابت و حاکیت ملیه اساسنک انک
لازم بر شرطیدر . ایشنه بو ملاحظه املیه به مبنی درکه اتحاد

و ترقی جمعیتی سیاسی پروغرامنک اوچنچی ماده سنده انتخابنک
 کمال سربستی ایله جریانسه مانع اوله بیله جگ اادی برمداخله نك بیله
 جیت حکومتدن وقوعه میدان برافاقمق طرفی التزام ایتشدرد.
 انتخابده اك برنجی نی اقاع در . نطقار ایله ، مصاحبه لر
 ایله ، نشریات ایله ، سیاسی پروغراملرینی ایضاح ایله هر فرقه
 وسائط اقاعیه به توسل ایده بیلیر . فقط زور ایله ، جبر
 و تضییق ایله رأی قوبارمق مشروطیت حقیقه ایله قابل تالیف
 دکلدر . اتحاد و ترقی جمعیتی بویله نامشروع طریق قورک شدناه
 علیه نده در . مجلس مبعوثان منتخب قورک اعتقاد سیاسیلرندن قوت
 آلامدجه هیچ بروقت وظیفه سنی حقیقه ایفا ایده جگ بر هیئت
 حاکمه بولنه من . قنات سیاسییه نیاب ملیه نك روحیدرد . هنر
 بوروخی ، طریقت سیاسییه دن بشقه برشی اولیان هر فرقه وسائط
 مشروعه اقاعیه ایله منتخبلره القایله مک سنی ایتلی در . فرقه قورک
 اك بیوک خدمت و وظیفه لری انتخاباتده تجلی ایدرد . ذاتاً سیاسی
 فرقه لر ، مجلس مبعوثانده دکل ، محضر ملتده ، دوائر انتخابیه
 اوکنده تشکل ایدرد . یوقسه مجلس مبعوثانده وجود بولان
 فرقه قورک عمری مجلس مبعوثان ایله قائمدر . سیاسی فرقه لر مجلس
 مبعوثانك شبه لری دکل ، ملتك سیاسی طریق قورک اولق کرکدر .
 ۵ — هیئت اعیان — صورت تشکلی — قوه تشریعه نك
 بررکن منهی اولان هیئت اعیان ، رکن دیکری بولان مجلس
 مبعوثان کی ، انتخاب ایله می یوقسه نصب طریق قورک تشکلی

ایدله‌لی، پاخود قسماً منتخب و قسماً منصوب می‌اولی ؟

بومهم مسئله‌ی حل ایدله‌بیلیمک ایچون اول امرده بعض
ایضاحات مقدمه اعطا ایله مکه لزوم کور یورز . بیانه حاجت
یوقدرکه هیئت تشریعیه ملتک تمثال مجتلی در . بوتثال مجمل حقیقی
اوله‌بیلیمک ، ملتی اولدینی کبی تمثال ایدله‌بیلیمک ایچون امر
تمثیلده هم کیتک، هم کیفیتک نظردفته آلمسی اقتضا ایدر .
علمای سیاسیوندن بر ذات ، بر ملتک هیئت تشریعیه صورتند
تمثیلی بر مملکتک خریطه شکلنده تمثیلنه تشبیه ایتمش ، وطن
ایدرزکه یک بیوک بر اصابت شبه کوسترمشدر . فی الواقع بر
مملکتک خریطه‌سی تام اوله‌بیلیمک ایچون ممکن اولدینی قدر
بر حساب صحیح ایله ، و بر نسبت عادله ایله او مملکتک مقدار
ومساحه ارضی ، ارضک سویه‌سی ، جبال و اودیه‌سی ، انراف
(یوکک نقطه‌لرینی) و اخفاضی (دوز یرلرینی) آثار بشر اولان
معموره‌لرینی ارئه و ابراز ایتمک شرط اولدینی کبی بر ملتک
خریطه مغویه‌سی حکمنده اولان هیئت تشریعیه‌ده ملتک تام
اوله‌رق مقدار و کیتله برابر اصحاب علم و هنرینی ، ارباب ثروتی ،
تاریخ ملته نیک نام ایله مملکته حسنات و خدماتی مسبوق
اولان اشراف و اعیانی ، کزیدئ اخیارینی ، ملت و مملکته
علاقه‌لری قدیم وقوی اولان ذواتی خلاصه ایتمک لازم در .
تعبیر وجیز ایله هیئت تشریعیه نفسنده تمثیل کبی ایله تمثیل
کیفینی تام مقیاسیله جمع ایله مک اقتضا ایدر . ایسته بواعتبار

ایله در که مجلس مبعوثانی تمثیلده اصل اولان کیت در ، کیفیت درجه ثانیهده کلیر ، هیئت اعیانی تمثیلده ایسهده اصل اولان کیفیت در . کیت مرتبه ثانیهده آرانیر .

قانون اساسیمز هیئت تشریعه نك تمثیلنده بوا یکی جهت مهمه بی ذاتاً نظر اعتنایه آلمشدر . فی الحقیقه قانون اساسیده مجلس مبعوثانك تشکیلنده اول باول کیت جهتی دوشوناش ، ملت عثمانیه نك اللی بیک فردینه بر مبعوث حساب اولنق و مبعوث اوله جق ذواتده بولنیه . جق کیفیات و اوصاف آرانمشدر . اوصورتده کی اوتوز یاشنی اکال ایتمش ، براز تورکجه یازار هر عثمانلی مبعوث انتخاب ایدیه بیلیر . مکرکه حقوق مدنیه و سیاسیه دن محروم بولنه . هیئت اعیانك تشکیلنده اول باول کیفیت کوزده دلش ، اعیان اوله جق ذواتده بولنقی لازم اولان اوصاف و مزایا تقدیر اولمشدر . بوجهتهده آکلا شیلور که مجلس مبعوثك تشکیلنده کیت مجلس اعیانك تشکیلنده کیفیت تقدم ایدیور .

کیفیتک تقدیری قولای برایش دکل در ، دوائر انتخابیه جه لایق اولدینی درجه کسیدریله مز . خصوصیه خلقک سویه عرفانی کافی مرتبهده ترقی ایتمین ، تربیه مدنیه و سیاسیه سی هنوز تکامل ایتماش اولان مملکتلرده اعیان انتخابی پک دشوار اولور . خصوصیه بو امر عظیمده تاریحک ، استعداد و اقتضای ماضینك پک چوق تأثیری اولدیغنیده انکار ایدمه میز . مثلاً انکلترده اهلینك سویه عرفانی مترقی ، تربیه مدنیه و سیاسیه سی متکامل ایکن هیئت اعیانك تشکیلی ، یوقاریده بیان ایتدیکمز

نظریه تمثیل بنام انتخاب ایله جریان ایتیمور، ویک کوزل اولبور.
 ثانیا هیئت اعیانک مجلس مبعوثان فوقد بر وظیفه
 مهمه سی واردر، اوده ناظم لق و معدلک خدمت معضاه سی در.
 مملکتک یکیرمی لازم اولان صفحات ترقی سی ایچده دولتک
 اقتضای ماضی ایله معین بر موجودیت اصلیه سی، بر علامت
 مخصوصه سی، بر شمه عنعنویه سی واردر که بونک الک زیاده حفظ
 وادامه سی، باخصوص مملکت مزده انتخاب ایله متشکل اولان
 بر مجلس اعیانه تودیع ایدیه مز. ایسته بو اسباب معقوله
 وملاحظات منطقیه مبنی در که اتحاد و ترقی جمعیتی هیئت
 اعیانک قوه تشریعیه رئیس مفیخی اولان ذات حضرت پادشاهی
 طرفدن منصوب اولق فکرینی بو کره شدتله التزام ایله مش،
 و سیاسی پروگرامک دردنجی ماده سینی او صورتله تعدیل
 ایله مشدر.

اللی بیک کنی طرفدن منتخب اولان هر مبعوث بتون
 ملتک وکیل اولدینی کبی قوه تشریعیه رئیس اولان ذات
 حضرت پادشاهی طرفدن قانون اساسی موجبجه منصوب اولان
 اعیانده ینه تکمیل ملتک وکلای تشریعیه سی عد اولنور.

هیئت اعیانک، مجلس مبعوثان کبی انتخاب اصولی تشکیلی
 ده موقراسی یعنی حکومت عوام طرز اداره سنده یعنی ملت
 ملت طرفدن اداره سی نظریه سنده مبالغه ایدن مملکتده قابل
 تطبیق اولسه ده مملکت مزک حاله کوره بزم ایچون موافق

اوله میه جنی ادنی ملاحظه ایله تحقیق ایدن بر ماده در .

۶، مدت اجتماع . -- مجلس عمومینک هر سه مدت اجتماعی نه قدر اولمی در ؟

معلوم در که طقسان اوچ قانون اساسیسنده مجلس عمومینک مدت اجتماعی سنده درت آی اولق اوزره تعیین ایدلش و بو مدتک تمیدی و یا تنقیصی ، دولتجه کورینه جک لزوم اوزرینه وقتندن اول کشادی حقوق حضرت پادشاهی جمله سنه ادخال اولمش ایدی . معدل قانون اساسی ده مدت اجتماع آلتی آیه ابلاغ ایدلش ، مجلسی وقتندن اول کشاد ایله مک خصوصنده هیئت عمومی مبعوثانده بر حق طلب ویرلشدر . کذلک درت آی ایچون مبعوثلره ویریه جک تخصیصات سنوی یکرمی بیک غروش ایکن تعدیلده آلتی آی اجتماعه بدل بو تخصیصات سنوی اوتوز بیک غروشه چیقارلش ، و فضله اجتماع ایچون آیریمجه تخصیصات ضم اولمشدر .

شمعی مدت طقسان اوچ قانون اساسیسنده تعیین اولندیگی کی درت آی می اولمی ؟ یوقسه معدل قانون اساسیده تصریح ایدلدیکی وجهله آلتی اولق اوزره می ایفا اولملی ؟

درت آی حسن استعمال ایدیه جک اولور ایسه هیئت تشریعه ایچون چوق بر زماندر . حسن استعمال ایدیه جک اولور ایسه ، تجربه سی سبق ایتدیکنه کوره آلتی آی دکل بر سه دنخی اولسه ینه بر نژده حاصل اوله مز .

معلوم در که هیئت تشریعیه نك باشلیجه ایکی وظیفه سی وارد در .
 بری قانون یا یق ، دیکری وکلادن اجرا آتہ عاند سؤالار صور مق در .
 قانون لایحه لری بدایه ای تنظیم ایدلدیکی ، انجمنلر ارباب قانوندن ،
 حقوق شناساندن انتخاب اولدینی ، انجمنلر ده اولسون ، هیئت
 عمومی ده اولسون مداوماً و منتظماً چالیشدینی ، هیئت عمومی ده
 مواد قانونیه مذاکره ایدیلیر ایکن اختصاص کوزده دلیه رک
 هر کس سوز سویله مکدن ، ساعتلرجه کرسی بی اشغال ایله مکدن
 فراغت بیوردینی ، لزوم سر استیضاحات ایله جلسهلر ضایع
 ایدلدیکی حالده ، ممالک سائر مشروطه ده تجربه اولدینی وجهله
 مملکتک محتاج اولدینی قانونلری یا یق ایچون سنده درت
 آی چالشمق کافیدر . خصوصیه قانون مذاکراتی یولنده جریان
 ایتمک و سرعتله نتیجه نه بیلیمک ایچون مواد قانونیه دن اول بو
 موادک موقوف و مستند بولندینی اصول و مبادی (پرنسیپلر)
 تقرر ایتدیر یله جک اولور ایسه که قانون لایحه لری مذاکراتنده
 طریق اسم واحسن بودر ، او وقت ماده لرک مذاکراتنده پیوده
 اضاعه وقت ایدلمش اولمز . اوروبا پارلمنتولرنده لوائح قانونیه
 بو ترتیبده مذاکره ایدیلیر . هر قانون لایحه سی د لئک برسیاستی
 افاده ایدر ؛ بوسیاست ایسه برطاقم اصوله ، پرنسیپلره تابع در .
 ایسته بو اصول سیاست برکزه تعین ایتدکدن صکره اودا اثرده
 ماده لری کوزدن یکیرمک ، مذاکره سنی اجرا ایله مک پک
 آسان اولور . اصل تقرر ایتدکدن صکره فرع اوزرنده اوقدر

اویسابق کرکمز . مسأله قانونک روخنده در ، قالبده دکادر .
 قانون اعمالنده بروجہ معروض برتریب منطقی دائرہ سنده
 مداومت وانتظام ایله جالیشمیه حق اولدینی حلالده درت آی
 یرینه آلتی آی دکل ، دیدیکمز کی برسنده اوغراشلسه ینه
 معلوب اولان قانونلر چیقارلمش اولمز . قانون یامق ایچون
 مرتب ومنتظم چالشمق لازمدر . یوقسه بیوده اوغراشلمق
 ایله هیچ برشی یاییله مز . بونک انجلی مشائی عثمانلی مجلس
 مبعوثانی در . برنجی دوره اجتماعیہ سکرآی ، ایکنجیسی یدی
 ییچق ، اوچنجیسی ینه اوقدر دوام ایتدی . عجبا بوقدر اوزون
 مدتدرده مملکته نافع قایق قانون چیقاردی :

نانبیا مجلس مبعوثان حق مراقبه سنی استعمال ایله حکومتدن
 حقیقه ووقتیله حساب صورقم ایچون حکومتی اوزونجه برمدت ،
 سنهک تلکاتنده اولسون ایشلمکه براقلی ، اجرا آتندن ثمره
 اقتضاغه باشلانیکجهیه قدر مداخلاتی اسپرکه مکهمت ایتلی در .
 سنهک قسم اعظمی ، باشنده بر مجلس مبعوثان طوران ، استیضاحات
 متبادیه تحت تاثیر و تفسیقنده بولنان بر حکومتدن تلکاتسزلک محتاج
 اولدینی اجرا آته انتظاسار ایدیله مز ، اوچ سنهک سبق ایدن
 تجربه بویله کوستردی . دیملک اجراءات حکومت نقطه نظرندنده
 مدت اجتماعی درت آی اولمسی لازم کورینایور .

مدت اجتماعک درت آی اولمسی کافی ، فقط ارباب کفایتدن
 انتخاب ایدملک اقمسا ایدن مبعوثانلرک تخصیصات حاضرملری

مبعوثلق معیشتی ایچون، ملت وکیلکی مقامی ایچون کافی دکلدر.
 برده مجلس مبعوثانك تمديد مدتی اقتضا ایستدیکی تقدیرده
 مقدار معیندن فضا ته تخصیصات اعطاسی ده روش مصالحته پاك ده
 توافق ایتیه جکی جهته تمديد ایلدیسین، ایلدیسین بر مدت اجتماعه
 عائد اولان تخصیصاتك تزییدی بو نقطه نظر دن و تسریع مصالح
 اعتبار یاده لازمدر.

ایشته اتحاد و ترقی جمعیتی منیب کوردیکی بو ملاحظاته
 منی. مدت اجتماعیه نك درت آیه تقلیلنی و مبعوثانق تخصیصاتنه
 مناسب مقدار ضم اجراسنی مناسب کورمشد. سیاسی پروگرامنك
 بشنجی و آلتنجی ماده لری او مقصده منی تبیین ایله مشدر.

ینه مدت اجتماعك تنقیحی طقسان اوچ قانون اساسیسنده
 حقوق پادشاهی جهل سندن ایکن معدل قانون اساسیده
 بو حق حکمداری دفع ایلدیش اولوب حالبوکه بعض احوالده
 مثلا بر محاربه ظهور دنده مجلسك موقتاً تعطیله وجوب
 تحقق ایده جکی جهته جمعیتمز بو لزومی دخی تقدیر ایده درك
 سیاسی پروگرامنك بشنجی ماده سنده بویولده برآمدیل تکلیفنده
 بولمشد.

۷. -- مبعوثلق صفتی ایله جمعی حائز اولیه جق خدمات
 واحوال. -- مبعوثانك بر شانی استقلال در. فی الحقیقه بر جهتمدن
 خدمت تشریعه حد ذاتنده او قدر کوچ و مهم برایشدر که مبعوثك
 منحصرأ او خدمته ربط مساعی ایتسنی، کندیسنی تماماً اوایشه

ویر منی ایجاب ایدر. دیگر جهتدن مشروطیتک قواعد اساسیه سندن
 بری تقریق قوا اساسی اولوب بواعتبار ایله ده هیئت تشریعیه
 اعضاسندن بولان مبعوثانک قوه اجرائیه وعدلیه ده عهد لرینه
 بر خدمت جمع ایددیلملری بوقاعده اساسیه منافی دوشر.
 خصوصیه حکومت مشروطه حاضرده مبعوثانک وظیفه سی
 یالکز تشریعه، قانون مذاکره ایتمه که منحصر دکل در. قوه
 اجرائیه نی مراقبه ایتک خصوصی ده صلاحیتلری داخلنده در.
 بو حالده قورقلماز می که قوه اجرائیه ده داخل وصاحب خدمت
 اولان مبعوثانر وظیفه مراقبه لرینی بالاستقلال ایفا ایده بیلسینلر؛
 ایسته بواسبابه مبنی قانون اساسی مبعوثان ایله حکومت مأموریتک
 جمع منعی ایتشددر. انجق مبعوثانق خدمتیه جمعی جائز اولیان یالکز
 حکومت مأموریتلری دکل در. مبعوثانغه لایق اولان مزایادن
 بری ده حسیت در؛ بر مبعوث صرف مبعوثانق وظیفه سنه حصر
 مساعی ایله حسبۀ "لوطن چالشلی، هیچ بر زمان مبعوثانق صفت
 وقوتی کندی منافع شخصیه سنی تأمین ایتمه که آلت ایتمه ملی،
 خاقه بویادطن ویره جک هر نوع تشبثادن احتراز وتوقی ایله ملی در.
 بوقیل تشبثات بین الحلق مبعوثانراچون مواضع تهمتدن عد
 ایدیه بیلور. بونلر مبعوثانق صفتک امر وجبر ایتدیکی
 فداکارلقلردندر. سیاسی پروغرائزک سکنزنجی ماده سنده
 دیدیکمز کی افراد سائر منک حقوق اصلیه سندن اولان بعض

صلاحیتلر قوۋ تشریعه اعضائلی ایله بالطبع و بالمصلحه غیر قابل تألیف در .

قانون اساسینک آلتیش بدئیجی ماده سنده « هیئت مبعوثان ایله حکومت مأموریتی بر ذات عهده سنده اجتماع ایده من . وکلادن انتخاب اولانلرک اعضائلی مجازدر . و سائر مأموریتدن بری مبعوثلغه انتخاب اولنورسه قبول ایتدیکی حالده مأموریتدن انفصال ایدر . » دینیور . یتیش در دئیجی ماده سنده ده قبول مأموریت مبعوثلقدن سقوطی ایجاب ایده جکی بیسان ایدیلور . آنجق بر مبعوث، نفوذ مبعوثیتی استعمال ایله مبعوث ایکن بوکسک بر مأموریت استعمال ایله مک احتماله قارشی قانون اساسیمیز ساکت در . بو احتماله، تجربه نك اکثریا تحقق ایتدیکنی کوستردیکی بو احتماله قارشی بعضی دول مشروطه ده مبعوثلغک انتهاسی ایله مأموریتک ابتداسی بیتنده آرزقو بر حد فاصل احداث و اتخاذ اولنمشددر . تا که استحصال مأموریتده مبعوثلق نفوذ و قوتسک استعمال ایدلمسی احتمالی موجود و متصور اولماسون .

اتحاد و ترقی جمعیتی قونفره سی قانون اساسیمیزک بونقصاتی نظر مطالعه یه آله رق و شمیدی به قدر سبق ایدن تجربه لره بناء « مبعوثلق ترفیع مأموریت ایچون بر قدمه » عدایدلک شائبه سنده محل بر اقامتی اوزره مبعوثلر مبعوثلقدن استعفا ایتدکن صوکره آتی آتی مرور ایتمدن مأموریته تعیین ایدیله میه جک قیدسک ادخالی صورتیه قانون اساسینک تعدیلنی التزام ایتشددر . فی الحقیقه

مبعوثانیدن استعفا ایله آلتی آی مدت کچد کدن صوکره مبعوثلق
نفوذ و تأثیری قلمیه جنی، و آرتق کیسه نك بوبابده اعتراض ایتمکه
حق اولیه جنی طبعیدر .

قوة تشریعیه اعضائی ایله مازنه اجمع اولان نظاریه بی بزم
قانون اساسی مزیا لکزر بر حائنه کوره قبول و تدوین ایلشدر . اوده
مبعوثلق صفتی ایله حکومت خدمتی در . بوقسه حکومت
خارجینده اولان مشاغل و خدماتک هیچ بری قوه تشریعیه
اعضائی ایله غیر قابل تألیف عداشته مشدر . بوبابده قانون اساسی
مساوات مدنییه اساسنه رعایت ایدمش کی کورینبور . فقط
یوقاریده دیدیکمز هیئت تشریعیه اعضائی صفتی حقوق مدنییه نك
فوقند اولوب طبیعه و مصلحه بومش نك ایجاب ایلدی کی فداکار لقا ره
قتلانمق شرف و حیثیت ایله برابر منافع وطن لوازمندندر .

حکومت خارجنده اوله رق خدمت تشریعیه ایله جمع ایدلمسی
جائز اولمایان بو طاقم ایشلر عجباً هانکیلریدر ؟

اولا حکومت ایله عقد مقاوله ایدن . لوازم و اشیا تعهد
ایدن ارباب تجارت و صنایع کثیر . چونکه بونلر مبعوث انتخاب
ایدیله جك اولسه لر او حالده شخصلارنده پك قولای تألیف
ایدیله میه جك وطبعاً بر برینه خصم ایکی صفتی جمع ایتش اولور لر .
بر طرفدن عاقد اولمق اعتباریله کندی منفعتلری ایجابی اوله رق
مقاولاتی کسب و کار لرینی تأمین ایده جك صورته تعیین و عقد
ایله مک موقعنده بولور لر ، دیگر طرفدن مجلس مبعوثانی

اعضای بولمق اعتباریه امور حکومت اوززنده بعضی تأثیرات اجرا ایاهم قدرتی حائز اولورلر . حتی مقاوله لری موجبجه حکومتدن آله جقلی اولدقلری مبالغت تسویه سنی تضمین ایدن بودجه قنونی تصدیق ایده جک یینه اولردر .

بو حالده قورقیاه بیلورکه شخص واحد . اجتماع ایتش اولان ایکی صفتک ، مبعوثلق ایله تاجرلک صفتارینک بربرندن صورت مطلقده تجرد ایسی ، ومبعوث وظیفه سی ایفایدیلیرکن تاجرلک صفتی بستیون منسی اوله رق اوآنده بالکیز مبعوثلق صفتک نفیسه تحکم وتغلب ایتسی احتمال ضعیفه قارشى تاجرک نفی مبعوثک رایسه آمر ومؤثر اولماسون .

نایباً هیئت اجتماعیه ده برصنف خدمات ده واردرکه کرچه خدمات عمومی دن ومناصب حکومتدن معدود دکلسه ده تألیف واجتماع نظریه سنده جای بحث وتیین در . ایسته بو خدمتلرده نقلیات (یول ، شسندوفر ، سیر سفائن کبی) قومپانیالری ، اعتبار مالی شرکتلری کبی هر نه قدر حقوق مدنیسه نظارنده خصوصی شرکتلر منزله سنده بولمقمله برابر عالم اقتصادده . زمان حانده یک بیوک قوای اجتماعیه ماهیتده تلقی اوله بیان مؤسسات جسیمه اقتصادی نک مدیر لکی واداره هیئتاری در .

ذاتاً بوکبی مؤسسه لک قوت وقدرتی اکثریا هیچ اولمزه قسماً طرف حکومتدن نائل اولدقلری بر حال استتائیدن نشأت ایدرکه بوده تشریع طریقیه او قییل مؤسسه تاهمین

اولئان بر انحصاردن ، امتیازادن ، یاخود معاونات تقدیهدن عبارتدر . ایسته بونک ایچوندركه حکومت آز چوق واسع بر صلاحیت ایله بو مؤسسه لرك بیوک مأمورلری تعین ایلک حقن کئدینه آلیقویه بیلور . شوخلده براردها ایلری به کیدرك بو نوع خدماتی خدمات عمومی ته تمیل و قیاس ایدرك هیئت تشریعیه اعضا ایله مانعة الجمع عد ایله مک بالطبع استبعاد ایدیلد مر .

بومسأله فرانسه ده چوقدن بری موضوع بحثدر . و بیان ایتدی کمر دأرده حله مقترن در ، ۱۸۴۹ انتخاب قانوننده شویله بر ماده موجوددر : « حکومته اشیا ولوازم ویرن ، امور نافعہ انشا آتی در عهده ایدن متعهدلر ، شندوفر مدیرلری واداره مأمورلری مبعوث انتخاب ایدیلد مر »

ینه بو قانوناب بر ماده سننده دنیوزک « هر مبعوث مدت مبعوثیتده حکومته متعهد اولور ، شندوفر مدیری واداره مأموری تعین ایدیلیر ، و یاخود مجلس مبعوثانک تصدیقه محتاج اولان برایشده منفعتدار بولنه حق اولور ایسه مستعفی عد ایدیلیر . ۱۸۹۵ سنه سنده عدایه ناظری طرفدن بومسأله حقنده مجلس مبعوثانه تقدیم اولئان لایحه قانونیه نك برنجی ماده سی شویله تدوین اولمشدر . « صفتی ، اولاً مؤسسات مالیه وصناعیه به طرف حکومت نصب اولئان مدیرلر . ثانیاً حکومت طرفدن انانه ویریلن بر مؤسسه مالیه وصناعیه نك مدیرلری ، حکومت

لوازم اعطاسی و یا خدمت ایفاسی متعهد و ملتزم اولئرا ایله قابل
تألیف دکلدر»

اتحاد و ترقی جمعیتی قونغرمدی بتون بو احوالی، و مبعوئلی
مبعوئلق قونئی ایله امتیازات و منافع خصوصیه تعقیبی خصوصلرند
افکار عمومیه نك صورت جریاتی نظر دقت و ملاحظه آلهرق
سیاسی پروگرامنت سکرئنجی ماده سنده مندرج اولان تکلیفات
تعذیلیه به لزوم کورمشدر .

۸ ، حقوق اصایه --- قانون اساسینك افراد ملتہ تأمین
ایله دیکی حقوق اصلیه حریت ، عدالت ، مساوات کبی دبادی
اساسیه در . دولت عثمانیه ده اوتندن بری مسلملر ایله غیر مسلملر
بیننده حریت و عدالت قضایه ده مساوات موجود ایدی
دینیله بیلور . فقط حقوق سیاسی و مدنییه ده آزه لرند بیلور
مساوات سزلق حکمرما ایدی . دولت عثمانیه نك دور اخیرده
دوچار اولدینی انحطاطك اسبابندن باشلیجه بری ده بو ایدی .
نهایت اوروپا حکومتات مدنیه سنك توسط خیر خوانه سی ،
حکومت عثمانیه نك اصلاحات دور اندیشانه سی نتیجه سی اولهرق
تنظیمات خیریه اعلان اولدینی کوندن بری بو عدم مساوات
زائل اولهرق نهایت قانون اساس ایله احوال مذهبییه دن ماعدا
کافه خصوصیاتده بالمعوم عثمانیلر بیننده قاعده مساوات تقرر
و تأسیس ایتشددر . اتحاد و ترقی جمعیتی مساوات عثمانیه یی احوال
مذهبییه دن غیری جمیع خصوصیاتده عثمانیلر آزه سنده بفرق

واستثنا کوزده دلمه ملک معنایه نلقی ایدر و بومعا داخلنده قانونک
افراد عثمانیه دن هر برینه متساویا بخش و تأمین ایلدیکی حقوق
سیاسیه جملہ سندن اوله رقی عموم تبعه نك احلیت و قابلیت لرله
متناسب اولان مأموریت لره قبولی امرینک تطبیقات فعلیه سنه
کرکی کبی اعتنا کوسترلمسینه بالخاصه دقت و دلالت ایتمک خصوصی
عناصر عثمانیه بیتدیه کی وفاق تأییداً اتحاد و ترقی جمعیتی کندیسنه
بروظیفه عدایارلر ایسته سیاسی پروگراممک طقوزنجی ماده سی
بواسله کوره تنظیم اولمشدر .

کذلک اتحاد و ترقی جمعیتی حقوق معروفه نك محافظه سنه
طریق دار بولندیسن جهتله ممالک عثمانیه ده طمانش اولان ادیانک
وجہانات مختلفه یه ویریش اولان امتیازاتک کماکان جریانی
اساسلرینک محفوظ قالسنی سیاسی پروگراممده تأکید و تأیید
ایتمشدر که پروگراممک اون برنجی ماده سی بواسله مبتنی در .
پروگراممک سیاست اساسیه تفرع ایتمک اعتباریلده ایدی
ماده سی وارد در که بری اوننجی دیکری اون ایکنجی ماده در ،
اوننجی ماده اردوی عثمانیه ، اون ایکنجی ماده ایسه اوروپا
اسازرنده فایتولاسیون نامی ویریلن عهد عتیقه متعلقدر .
هرملکت طبق بر شخص کبی دائماً ترقی و تکامل ایتمک
ذنون فطرت مقتضاسیدر . عالنده هیچ بر یرده توقف و راحت
یوتدر . ترقی ایتمک تدنی ایدر ، ایلرله مین کری کیدر . فقط ترقی
و تکامل ایدم بیلیمک ایچون هرشیدن اول وار اولمق لازمدر .

وجود دولت و مملکتی حفظ ایله ملک کر کرد. هیکر بیلیر سکر که
 بردولتک وجود و بقایسی تأمین ایدن اردولری در. وار اولوق
 هرشیدن مقدم بواندینی ایچون مشروطیت عثمانیه نك وارلغی
 و وارلغیه ترقیسی تأمین اید بیلیمک ایچون اول باول وحدت
 عثمانیه و سطوت عسکریه یی تأمین و تأیید ایده جک، دولتک
 بین الدول وضعیت سیاسی و جغرافیة سی ایله مناسب بر صورتده
 قوای بریه و بحریه نك تنظیم و تنسیقه فوق العاده اعتنا اولمق
 اقتضا ایدر.

بیانه حاجت یوقدر که قوای بریه و بحریه نك امر تشکیلی
 بر جهندن اخذ عسکر قانونی ایله ابتدا ایدر. بونک ایچون در که
 اتحاد و ترقی سیاسی پروگرامنه اخذ عسکر قانوننک تشریع
 نسرینه عائد بر فقره درج اولمشدر. اردولر من اخذ عسکر
 قانونه کوره جمع اولتان افراد وضندن تشکیل ایدر. بو جهته
 قاعد مساواته توفیقاً اردولرک یکونتی ملت تدارک ایدر دیمکدر.
 مملکتک حفظ حیات و حریتنه مؤکل اولان اردو ملت ایچون او
 قدر مبعجل بریکون در که، بونک آخدی کنجلرندن، عمرینک اک
 عزیز ادوارندن تشکیل و اداره ایدر. ملت یالکیزه یکونتی ترکیب
 ایدن ضابطان و افرادی اردویه ویرمکه فدا کارلک بودر چه سنده
 بولمقله قالمیور، اردولری بسله مک، بتون لوازم و احتیاجاتی ده تدارک
 ایله ملک مجبوریتده در. قوتلی بر اردو زنکین بر مملکته محتاجدر.
 بر فرانسز ضابطی ۱۸۷۱ محاربه سندن آز اول حکومتنه یازمش

اولدینی رابورده پروسیه نك عسکرلکندن بخت ایدرکن دیورکه
 « بوراده اردو مملکتک دکن ، مملکت اردونک در ، » بزده یه جکیز که
 فرانسر ضابطک ۱۸۷۱ ده یازدینی بوسوز بوکون الیاده بزه
 ماصدق در . بونکله برابر ، مملکتک اقتصادینی ، ثروتی حد
 ضروری خارجنده یک چوق مستحصل ااردن محروم ایتمک
 ایچون خدمت نظامیه نك اردونک تعلیم و تکملنی اخلاص ایتمک
 برمدته تنزلی تکلیفنده جمعیتسر لزوم کوریور .

جهله نك معلومیدر که عهود قدیمه ، دولت عثمانیه نك صلاحیت
 تشریعیه و تنظیمییه سی ، قوه قضاییه و اجراییه سی اجانبه تعلقی
 جهتیله تحدید ایدن قدیم باغلردن عبارت در .

امرقضایه عاقد اولان عهود عتیقه ، بونلرک وقتنده احداثی
 ایجاب ایدن بعض اسبابک ازاله سنه و بناء علیه آرتق اوقیدلرک
 دوامنه اوروپا دولترینی و اوروپا یلیری اقاع ایدیه بیله جک اصلاحات
 فعلیه نك اتمامنه موفق اولدیغمر کون عهود مذکور نك اوزرمرزدن
 قالقه جفنه قانعر . آنجق مالی اولان عهود عتیقه احکامنک دوام
 تطبیقنه ، مجلس مبعوثانی اولان و منتظم بر بودجه سی بولنان بر
 دولتک یرلی اهلیدن استیفا ایلدیکی تکالیف و رسومک مملکتده
 متوطن بولنان ، حکومتک حراستی ، قوانین دولتک صیاتی
 سایه سنده ثروت کسب ایدن ، تجارت و صنعت ایدن اجانبیدن
 الفامسی کی بر حق سرانغه ارنن تحمل ایدیه میه جکندن و خصوصیه
 کمرلر سنه اجر ایدیه جک ضم مستهلک اهلینر در اجمع بولنه جفندن

بعض اوروپا دولترينك بوبابده كي كوسترمكده اولديني مانه لر
 عقل سليمك و منافع متقابله تجارتيك قبول ايدمه چكي احوالدين
 بولنديغدن اتحاد و ترقى جمعيتى اوروپا دولترينك عهد عتيقه
 ايله معين اولان متبوعيتدن قوراقلى ايچون اقتضايدين و سناطه
 تثبيت ايتمك عزمنده ثابتدر . و قطعياً اميد ايديور كه حق برور
 اولان اوروپا لير عثمانى ملتك پاك صريح اولان بو حقنى صاحب
 حقه رد و اعاده ايله مكده آرتق تردد كوسترمز لر . اوروپا
 دولتلى بزدن بحق اصلاحات مطلب و انتظام ايديور لر .
 فقط هر نوع اصلاحاتك موقوف غايى پاره اولمايغنى البته تسليم
 ايدر لر . بزر بودجه مزك و ازدا ت قسمنى كندى ملكتمزك
 تحمله كورده معين و تنظيم ايله مكده مختار بولميه جق اولور ايسه
 محتاج اولديغمز اصلاحاتى استقرار ايله يشا ديغمز حالده فصل
 اولورده اجرايه موفق اولورز . بناء عليه اقتصاد و ترقى جمعيتى
 بوبابده پك مهم و نازك بروظيفه وطنيه قارشيمنده بولنديغنى اصلا
 اونو نيمه جق در .

قسم ثانى

سياست اداره

اتحاد و ترقى جمعيتك ۱۳۲۷ - سنه سى سياسى پروگرامك
 ۱۳ نجى ماده سى جمعيتك مسلك و مذهبي ايجابندن اولان
 سياست اداريه پك صريح و معين بر صورتده افاده ايديور .

ایشته ماده : « قانون اساسی نك برنجی ماده سی ایله مؤید اولدینی
 وجهله ولایتلرده مختاریت سیاسییه و ادارینی احساس ایددجك
 هر نوع تظاهراتی اتحاد و ترقی جمعیتی قبول ایتیز . بناء علیه ولایات
 امر اداره سندد اصول اداره ده کی رابطه موجوده فك واخلال
 اولنماق شرطه قانون اساسینك یوزسکیزنجی ماده سندد موضوع
 بحث اولان توسیع مأذونیت و تفریق وظائف اصولك تمامی
 تطبیق و ولایاتك بالخاصه عمرانیه متعلق محتاج اولدقلری قوانین
 و نظاماتك بر آن اول نشری تأمین ایدیلدجك در . »

اتحاد و ترقی جمعیتك اساسی بوماده ایله خلاصه اولنان سیاست
 اداریه مزه مخالف اولدق حُریت و اشتلاف فرقه سنك التزام
 و استیجاب ایله یکی مسلکك حقیقت حالده نه دن عبارت اولدیغنی
 اهالی مزه حقیله افاده ایدد بیلیمك اینچون اول باول ، سیاست اداریه
 مسالکنی تلخیص ایدن مرکزیت ، توسیع مأذونیت و تفریق
 وظائف قاعده لری حقند بر مقدمه ایرادینی لازم کوردك .

بدایه عرض ایتمش اولدیغمز وجهله عثمانلی دولتك شرط
 بقا و تفیضی دولت عثمانیه نك محافظه و وحدتنددر . شرط بقا و ترقیسی
 آنك وحدتی در . شبه یوق که جمله مزك ارز وایتدیکی وحدت عثمانیه
 یوقاریده دیدیکمز کی مملکت مزك وحدت سیاسییه ، وحدت تشریعیه ،
 وحدت اداریه سنی تأمین ایله محفوظ اوله بیلور . مملکت اولور که
 وحدت سیاسییه سی محفوظ اولدینی حالده وحدت تشریعیه و وحدت
 اداریه سی مفقوددر . دولت اولور که وحدت سیاسییه برابر

وحدت تشریعیه سی موجود اولور . فقط وحدت اداریه دن
محرورمدر . مملکتتمزك وحدت عثمانیه سی ایسه هم سیاسته هم
تشریعا هم اداره وحدتند یعنی وحدت تامه سنددر .

ذاتاً قانون اساسیمز بملکت عثمانیه نك وحدت سیاسیه و
تشریعیه سیله برابر وحدت اداریه سی ده تأیید و تأمین ایشدر .
قانون اساسیمزك الى الابد بواحكام اساسیه سی محافظه ایتك بتون
عثمانیلرلك منافع حقیقیه سی اقتضاسندن در . یوقسه تشتت اداری
بالاخره تشتت سیاسی بی انتاج ایدر که بو حالده دوات عثمانیه نك
عاقبتی الله بیلیر ندیه منجر اولور . قانون اساسی ده ولایاتك ادارسی
توسیع مأذونیت و تفریق و طائف قاعده سنه توفیق ایدیله چکی
تصریح ایدیلور . شمه دیدن سویله یه لم که بو قاعده استلا جیلرلك
و طرفدار لرینك ظن و قیاس ایتدکلری کبی قطعاً عدم مرکزیت
قاعده سی دکلدر . عدم مرکزیت اداره ایله بر مملکتك وحدت
اداریه سی ممکن دکر تأمین ایدیله مز .

حکومتك صیانت و محافظه ایله مکلف بواندینی مصالح و مافع
مملکت ایکی صنفه تفریق ایدیله بیلیر : مصالح و یا منافع عمومیه .
مصالح و یا منافع خصوصیه . مصالح و یا منافع عمومیه طوغریدن
طوغری به تکمیل مملکته عام و شامل اولان مصالح و منافع در ،
مصالح و یا منافع خصوصیه بر جزء مملکته عائد اولان مصالح
و منافع در که بونلره منافع محلیه دخی تعبیر ایدیله بر .

مصالح عمومیه طوغریدن طوغری به حکومت Gouvernement

اموری در، بورایہ عدم مرکزیت تعلق اصلاً اینجہ، ایکنجی صنف مصالح و منافع کہ صرف ادارہ Administration ایشلری در، ایستہ مرکزیت، عدم مرکزیت اصولک محل تطبیق بوقسم امور اداریہ در.

مصالح محلیہ نك ادارہ سنی شورائی اولسون، اجرائی اولسون کاملاً، اهالی طرفدن منتخب مجلسلرہ و وکیللرہ ترک ایتک، حکومت مرکزیت نك بوبادہ هیچ برکونہ وصایت اداریہ سی بولنامق. ایستہ معنای کچلنہ مصروف اولان عدم مرکزیت Décentralisation بودر، اوصورتندہ کہ بو اصول ایله ادارہ اولتان محللرہ منتخب اهالی اولان مجلسلر اورالرہ، او محللرہ مخصوص قانون و نظام حکمندہ مقررات اتخاذ ایدر، مصالح محلیہ ایچون ویرکو طرح و تحصیل ایدر، مقررات مذکورہنی اجرا ایدہ جک مأمورلر انتخاب و تعیین ایدر؛ یعنی محلی برنوع حاکمیت مایہ اجرا ایلر. بالعکس مصالح عمومیہ کبی مصالح خصوصیه و محلیہ دخی طوغریدن طوغری بہ و یاخود نسب و تعیین ایلدیکی مأمورلری واسطہ سیلہ حکومت مرکزیت طرفدن ادارہ اولتمق طریق ایسہ مرکزیت ادارہ اصولی دیمک اولور. بری اسر ادارہ دہ افراط، دیکری تفریطدر. برندہ حکومت مرکزیتہ هیچ قارشیمور، ایکنجیستندہ بتون بتون قارشیمور. بونک ایکیدی اورتہ سی، یعنی حد وسطی کہ وحدت ادارہنی اختلال ایتمین بر عدالت ادارہ در، قانون اساسینک

تصویب و تقریر ایله بیکي توسیع مأذونیت اصولی در که مرکزیت
و عدم مرکزیت بیننده متوسط بوتلور .

بر مملکتنده که وحدت سیاسی و تشریفیه ایله برابر وحدت
اداریه مطلوب و لازم اولور ، اداره و لایات اصولنده معقول
و معصیب اولان اساس توسیع مأذونیت در . وحدت تشریفیه
و اداریه کوزده دایه جک اولور ایسه او حالده انتخاب ایله جک
طریق اداره عدم مرکزیت قاعده سی در . اداره و لایاتنده مرکزیت
اصولی ایسه حکومت مرکزیه نك استبدادندن بشقه یرشی دکل در .
عدم مرکزیت ، مصالح خصوصیه نك اداره سنده وصایت
حکومتك عدم تعلقه و یا درجه تعلقه کوزده معین بر استقلال
محلیدن عبارت اولدیغنه نظراً اداره خصوصیه نقطه نظرندن
بو استقلالك محل و مرجعنی تعیین اینك انك ایلك مسأله اولور .
اوت عدم مرکزیت اصولنده بو استقلال اداری نریمه ویرلمی در .
محل و موضعی نریمه اولمی در .

معلوم در که حکومت واحده تحتنده اداره اولنان بر مملکتك
اجزای اصلیه طیمیه سی اوروپا اسانارنده قومون دیدکلی
محلردر . مملکت اراضی محدوددهدن عبارت دکلدر . بو اراضیده
جابجا تشکل ایدن قومونلرك هیئت مجموعه سی در . بدویت که خنلق
عشیرت حالنده واسع اراضی ده کشت و کذار ایلمری در ، بو حالده
قومون یوق دیمکدر . اراضی واردر . اهالی واردر ؛ فقط هنوز

دولت لازمی اولان مملکت یوقدر . مدنیت قومون ایله باشلامشدر .
ذاتاً مدنیت مدینه دن کگیورمی ؟

نه وقت که مملکتک برجزه ارضنده توطن وتمکن ایتمک اوزره
برلشن برکومه انسان ضویلی برخلق بر محله دیرلشیر . بر مقرر مشترک
تشکیل ایدر ، او محل ایله بوراده متمکن اهالی بیننده برمناسبت
ثابته تقرر ایلر ، ایسته بوصورتله قومون وجوده کلدی دیمکدر .
قومون برکوی اوله بیلور ، بر قصبه ویابله اوله بیلور ، بر شهر
اوله بیلور . کوریور سکزر که بر قومونک تشکلی بر امر اتفاق در ،
بر امر طبعی در ، بر امر تاریخی در . بر مملکتک اداره نقطه
نظرندن تقسیمات ملکیه سنک وجودی ایسه اتخادی در ، جعلی در ،
نظامی در . یعنی قرار حکومت ایله حاصل در . فقط بر قانون ونظام
ایله قرار حکومت ایله قومون احداث ایدیلر ، کنذیلکنندن
موجود اولان بر قومون قانون ایله ، نظام ایله حکومت طرفندن
اعتراف ایدیلر ، رسماً قبول وتصدیق اولنور . اداره عمومی
حکومتده آکا بر موقع تأمین ایدیلر . ایسته بوصورتله تعین ایدن
بر قومونده اوج صفت اصلیه موجود اولمق لازم کلیر .

(۱) قومون بر قطعه اداره در .

(۲) بر واحد اداری در .

(۳) بر شخص مدنی در .

بوصفتلر ، کرچه تقسیمات ملکیه ننگ دیگر جزه لرنده ده
بولنور . فقط قومون قانوندن اول موجود اولدیلر حالده ،

دیگر، اقسام ملکیت قانوندن سوکرده موجود بولنور . قومونک اصلاتی ، قدم وجودی تاریخ ایله ثابت بر حقیقت در . واقعا ، تاریخ ایله مثبت درکه بر قومونک تشکله هیچ بر جمعیت یوقدر . آنک حکمت وجودی حقایق تاریخیده ، وقایع اجتماعیده کوریلور . او-حقیق وار وقایع آرملرنده طبیعه اتحاد و اتفاق اولان اشخاصک بر نقطه ارضده اجتماع واستقرارلری ایله ظاهر و یوقربدن تولد ایدن منافع مشترکه ایله قائمدر .

قومون اولورکه منافع حیاتیه لری ، معیشت و مشغولیتلری صنعت زراعت ، حیفتجیلکه ، اراضی ایشلمکه توقف ایدر . قومون اولورکه منافع حیاتیه سی تجارت و صنایع ایله تأمین اولور . بو افتراقک اسباب عدیده سی وارددرکه بوراده تفصیلی بحثی جوق تطویل ایدر .

اعظمت اهالیسی تجارت ایله ، صنایع ایله توغل ایدن قومونلره « بلده » دیرز . دها بیوک اولورسه شهردیرز صرف زراعت ایله مشغول اولان قومونلره « کوی » دیورز . هم زراعت هم صنایع و تجارت ایله کچین قومونلره ایسه لسانزده قصبه تعبیر ایده بیلیرز . ۱۱

بلده و شهرلرده تجارت و صنایع غالبدر . معارف مرقی ، قصبه لر ایسه هم کوی هم بلده در هر ایکسینکده حیات اقتصادی لریسه متناسباً اشتراک ایدر .

[۱] قام وسده قصبه هم قریه هم کوچک بلده معناسنه کادیکی مسطوردر ،

استطراد . - قومون گه گهسی عجیباً استعمال کرده نه تغییر ایله
افاده ایملی :

ای بر گه مز واز هر نه قدر استعمال ناس بونی وضع
ایستندن چیقارمش . اصطلاحات رسمیه دخی اول استعماله
قایلش ایسه ده احتیاجزده تصحیح معنا ایله استعمال ایلک یلک
مکن کورینور . بوباده قاموسدن استشهاد ایدلم . [قاموس :
قریه مصر جامعه دینور . مؤلفک بصائرده بیاننه کوره قریه
ناسک اجتماع ایله کلری موضعدن عبارتدر . بوجهته شهردن
وکویدن اعم اولور . لکن عرفا کویده استعمالی شایعدر .]
ایشته قاموسک شو تعریفدن آکلاشیایور که قریه لفظی
تماماً قومون گه گهسک مرادفیدر . عرف ناسده قریه نك کویده
استعمالی شایع اولمسی ، بواسطه دوام ایچون بر سبب کافی
تشکیل ایتمز . تشکیل و استعمال کاتده طریق عامیانه ایله یعنی
عرف ناس ایله طریق عامیانه یعنی عرف علمانک فرقی وارددر .
قریه لفظک قومون معناسنه اوله رق علم اداره اصطلاحاتنده
قبول و استعمال اولمسنه عرف ناس مانع اوله ماز اصطلاحاتنده
اعتبار عرف علمایه در . خصوصیه اصطلاحده قبول ایدیلن
بر گه قبول اولدنی معنایه کوره استعمال ناسه انتقال ایلمک
ایچون اوقدر اوزون زمان بکله مکده لازم دکدر .

قریه نك قومون کبی بلده معناسنه اوله رق استعمالی یالکن
لسان علمده دکل لسان جلیل قرآنده وارد اولمیشدر . بوندن

عظیم شاهد اوله‌ماز . اشبو (علی رجل من القریتین عظیم)
آیت کریمه‌سند قریتین دن مراد مکّه مکرمه ایله طائف
بلده‌سیدر . کذلک جغرافیای اسلامی ده (قریه‌الانصار)
مدینه منوره در .

شواایضاحاته نظرآ اصطلاحات اداری ده قریه‌کله‌سی قومون
معناسنده آله‌بیلیرز . لسانجه بوکا هیچ برمانع یوق . حالبوکه
لسانیر ایچون بو استعماله ضرورت واردر . تشکیلات اداریه‌ده
اک مهم بر جزئه خاص بر کله بولاق هر حالده لازمدر . کرجه
تشکیل ولایات نظامنامه‌سند قومون کله‌سی ناحیه‌ایله ترجمه
ایدلش ایه‌ده بو تعبیر نه لفظاً نه معنأ معنای مطلوبی افاده ایده‌مز .
اولا ناحیه قاموسده تعریف اولندیغه کوره جانب مناسنه‌درکه
قرارگاهدن الارغه‌جه اولان سمتدن عبارتدر . بومعناک قومون
تعبیریه هیچ بر مناسبتی یوق . ثانیاً تشکیل ولایات نظامنامه‌سند
ناحیه صرف بر احداث نظامیدر . یعنی نظام ایله ایجاد اولان
بر تقسیم ملکی‌درکه برقاج قرادن مرکب وحکومتجه بر مدیر
اداره‌سنه ویرلش بر دائره اداره‌نک نامیدر . کوچک بر قائمه‌تاملق
دیکدر . او حالده تعریف نظامی‌یه کورده ده ناحیه دبدیکنرشی
قومون دکلدر . آلمانیاک تقسیمات اداریه‌سند متخذ اولان
بایاز (Baillages) ترجمه‌سی اوله‌بیلیر . تشکیلات جدید ملکیه‌ده
قومون اساسنه کوره بو معنایی افاده ایده‌جک بر تعبیر جدید

احتیاجز درکار که بوده قریه کله سی در . بناءً علیه ایضا حنامه ده
بعدم اقومون یرینه قریه تدبیری استعمال ایدم جکیز . »

قریه نك نه اولدیغنی آکلادق . بو ماهیت بزه پك اعلا
کوسنر که مصالح خصوصیه نك تمشیتده عدم مرکزیت دنیان
استقلال ادارینک محل و موضعی اولا قریه اوله بیلیر . هر قریه
کندی امور و خصوصاتی تسویه ائلك ، اموال منقوله و غیر
منقوله سنی اداره ائلك خصوصنده مستقل و مختار بولمق ، بتون
بو خصوصاتی کندیلری طرفدن منتخب وکیللره کوردیرمک
هیچ بر طرفک ، نه قریه نك بولندیغنی قضانک ، نه لوانک ، نه ولایتک ،
نه حکومت مرکزیه نك وصایت اداریه سه تابع بولنماق .
ایشته قریه اعتباریه عدم مرکزیت اداره بوندن عبارت اولور .
مثلا اسویچرده قریه وقاشونلر بو اصول ایله اداره ایدیلیر .
بو اصولده عدم مرکزیت اداره نك تعیین مخلنده برقاعده طبعیه به
رعایت ایداش اولور . یعنی مملکتک اصول اداره سنده تشکلات
طبعیه و تاریخیه دن عبارت اولان قریه لردن بدأ ایدیلور .
آشاغیدن بوقاری کیدیلور ، قریه اساس و مبدأ ایدیلور .
حریت و ائتلاف فرقه سنک پروغرامی ناحیه نامی آلتده
قومونلرک (قریه و یا ناحیه) اداره سنی عدم مرکزیت اصولنک
ارکان اصلیه سندن اوله رق منتخب مجلس و مدیرلره ترك ایدیلور .
کوریلور که حریت و ائتلاف فرقه سی اداره ملکیه نك اصل

اولان جزئندہ تماماً عدم مرکزیتی تطبیق ایتمک ایستیور .
(حریت و اشتلاف فرقه سنک پر و غرامی ماده ۳۴)

ینہ بیان ایستدیکمز بوقاعدیه توفیقاً عدم مرکزیت اداره نك
قریه دن صکره محل طبیعی رده یون (Region) یعنی ناحیه
اولمق لازم کایر . رده یون و یا ناحیه نه در :

رده یون و یا ناحیه آز چوق و اسع بر قطعۀ ارض سدر که
طبیعت اقلیمیه سی ایله ، عوارض سطحیه سی اطرافدکی اراضیدن
تمیزایدز ، و اهالی سنک اصل ، مزاج و عادات و اخلاق خصوصاً لرندکی
وحدت و توافقی ایله تعیین ایلر . قریه کی ناحیه دخی تشکلات
طبیعیه و تاریخیه دندر . برقانون و نظام ایله ، بر تقسیم صنعی ایله
احداث ایدیلر مز . ایسته ایکنجی درجه ده عدم مرکزیت
اداریه نك محل تمرکزی اتحاد اقلیم و طبیعت ، اتحاد امرجه
و عادات ایله منافع محلیه سی ده بالطبع متحد بولان ناحیه اولمق
لازم کایر .

عدم مرکزیتی نفی مرکزیت یعنی اداره محلیه خصوصند
مرکز حکومت علقه سی منقطع بولمق صورتیه تفسیرایدجک
اولور سهق- که تشکیلات ملکیه امرند اصول طبیعی دن اولان
قریه و یا ناحیه دن بدأ اولدیفنه کوردۀ اُن طوغری بر تفسیردر-
دیه بیلیرز که بر مملکتده عدم مرکزیت اداره ، تام معناسنه
کوردۀ هریرک کندی منافع خصوصیه سی محالرنده انتخاب اهالی
ایله تشکیل ایدیلر جک مجلسلرک مقرراتنه و بومقرراتنک اجراسنی

ینه اهائی طرفدن انتخاب اولنان وکیللرد براقه رق او محللر ایچون قانون و نظام خصوصی حکمنده اولان مقررات مذکوره یی مرکزک تصدیقته وینه بومقرراتک اجرا ائرنی مرکز دن استیذانه تعلیق ائتمک صورتیله جریان ایدر . صحیح بر تعبیر ایله ایشلرنده الی مرکز بر میل و توجه بولماق دیمک اولور . دهاطو غریبی بومحلی و خصوصی ایشلرده مرکز یوق دیمکدر .

ایشته اصول طبیعی دن اولان قریه و یا ناحیه لرده کندی قانون و نظام لرنی کندیلری تنظیم و اجرا ایتک و بو خصوص لرده هیچ بر مرکزده ربط اولتماق عدم مرکزیت اداره نک شکل طبیعی سی و سلطنت مایه نظریه سنک اداره محلیه خصوصنده قرایه و نواحیه راجع بر صورت تطبیقی در فی الواقع بیان ایتدی کمز اصوله کوره هر قریه و یا ناحیه کندی اداره خصوصیه لرنده حاکم اولوق قضیه سی قبول ایتک لازم اولور . حاکم اولوق دیمک کندی ایشلرنده هیچ بر طرفدن وصایت قبول ائتمک ، هیچ بر طرفدن امر آلاماق ، کندی ایشات یکانه آمری کندی اولوق دیمکدر .

عدم مرکزیت که تام معناسیله بودر بر مملکتده وحدت سیاسی نک لازمی و شرط غیر مفارقی اولان وحدت اداریه یی اناسندن اخلاص ایدر .

مرکزیت دیدیکمز وقت یوقلریدن بری بیان ایتدی کمز اصالت بتون بتون ضدی مراد ایدم جکز . بو اصولک انجایی

تنظیمات اداریه در قریه و یا ناحیه کبی اصول طبیعیہ دن باشلانیه حق
 یرده مملکتک ارض اعتباریله تخالف اقلیم وطیعتندن ، اهالی
 اعتباریله اصلاً و عرفاً تباینندن قطع زمار ایدرک بتون مملکتی
 بر واحد تام عدیلہ کسور ملکیه آیرمق و بوضورتله آیریله
 جق هر جزء ملکہ مرکزذن اداره مأمورلری نصب و تعیین
 ایتمک ، عموم مملکتہ عائد اولان مصالح عمومیه کبی تقسیمات
 ملکیه دن هر برینه متعلق اولان مصالح خصوصیه نک اداره لرینده
 قوانین و نظامات دولت دائرہ سنده و مرکزذن تبلیغ اولنان
 اوامر و تعلیماته توفیقاً اداره ایتمک ، همان بتون امور واجرا آتی
 مرکزذن استیذانہ تعلیق ایتمک ، مرکزذن ویریله جک امر لره کوره
 حرکت اولنمق در . ایشته مرکزیت اداره نک ماهیتی . کوریلدور که
 عدم مرکزیت اداره ده الی مرکز یوق ، عن مرکز یوق ،
 مرکزیت اداره ده ایسه هم عن مرکز هم الی مرکز وار .
 برنده حاکمیت اداره قرا و نواحی ده متفرق ، ایکنه جیسندہ
 حاکمیت اداره مرکزده مجتمع .

بری افراط دیگیری تفریط اولان بوایکی طریق اداره نک
 خدمتوسطی اوله رق توسیع مآذونیت و تفریق وظائف قاعده سی
 وارد در ، دیش ابدک .

بواویج صورت اداره نک تقسیمات ملکیه ایله رابطه نری پک
 زیاده شایان دقتدر . عدم مرکزیت ده تقسیمات اداریه اقطاع
 طبیعیہ توافق ایدر . براز یوقاریده عدم مرکزیت اصولک

محل تطبيق ناحیه (Region) وقریه اولادینی سویلش ایدک . مرکزیت ادارهده ایسه تقسیمات طبیعییه رعایت ایدلز ؛ ا کا بدل تقسیمات صغیه اتحاد ایدیلر . شویله که حکومت مملکتک خریطه سنی آچار . بر سطح هندسی تقسیم ایدر کی جسامتجه ممکن مرتبه یکدیگر نندن چوق متفاوت اولماق اوزرده بر قسمت اراضی اجرا ایدر ، یالکز بر شیده وقت ایدر که اوده معاملات و مراجعات رسمیه یی تسهیل مقصودیه مرکز حکومت اولان محل ، تقسیم ادارینک یعنی مثلا ولایت لوا مرکز لرینک ممکن اولدینی قدر وسطنده بولغنی خصوصی در . نته کم پروغرا ممزك اون دردنجی ماده سنده تقسیمات عمومیه ده تعدیل و تبدیلدن زیاده معاملات و مراجعات رسمیه دن اهالینک مظهر تسهیلات اولمسی کافل تدابیر وضعی تکلیف اوله حق فقره سی بومقصدده منیدر .

اداره بر صنعتدر ؛ طبیعت ارضک ، تاریخک ایجاب واحداث اینش اولدینی اختلافات ملکیه محلیه یی درجه درجه رفع اینمکه همت ایدر وبوامله یه صنعت ایله موفق اولور .

شویله که : مملکتک بر جزئی دیگر نندن قلع و تفریق ایدن جبال منیعک اوستندن آلتندن جاده لر آچهرق ، تیمور بوللر یاپه رق ، بر طرفدن او بر طرفه کچلمز اولان بیوک نهر لره کو پریلر قورده رق ، اوزرندن شمندو فرلر کچیره رک ، والحاصل هر درلو اسباب مواردده و مخازره یی توسیع و تکمیل ایدرک ، طبیعت ارضک ایجاب ایندیکی افتراق صنعت حکومت تأثیریه اتحاد

تحويل ايدر . اداره هنر اتحاددن افتراقه دكل . سلب موانع
ايلاه افتراقدن اتحاده كيتمكدور .

ايسته عدم مركزيتده اقطاع طبعيه نك مقتضاسنه رعيت
اولنديني حالده مركزيتده ، اختلافات طبعيه كوزه دليهرنك
تقسيمات ملكيه اتخاذي غايت سليم بر قاشده در . فرانسه انقلاب
كيريخي متعاقب تاريخده قونواسيون ناميله معروف اولان مجلس
ملي اينجابات طبعيه اوزرينه متخذاولان تقسيمات قديمه ملكيه يني
رفع ايدر كن ده پارلمان اصولي وضع ايشدر .

« آرتق بوكون فرانسه ده تشكيلات قديمه تاريخيدن اولان
روسيبول ، لافندوق ، شامپانيا ايلتري يوق ، ده پارلمانلره متقسم
يالكز بر فرانسه واردور . »

دولت عليه عثمانيه بونقطة مهمه سياسي يني هيچ بر زمان نظر
دقتدن دور طومتيه رق اداره ملكيه امرنده عراق ، اناطولي ،
ماكدونيا كي اقطاع قديمه تاريخيه بدل ايلات تقسيماتي
تطبيق ايش ، واوزمانلره مخصوص اولان بواصول اداره دائما
وحدت اداريه طوغري توسيع وتوجيه ايديله رك مؤخرآ
يعني تنظيمات خيريدهن صكره و ۱۲۸۱ تاريخده وحدت اداريه
قاعده سني دهآ زياده تايمين وتوثيق مقصديه ولايات اصولي
وضع وتأسيس اولمشدر .

بزده ديه بيلير كه سوريه ، عراق ، ماكدونيا كي اسملر
تاريخده ، جغرافياي تاريخيه متهردور ، فقط احوال اداره

حکومتده عناصرملکيه دن اوله من . بوکون بزدرده ولايتلره ،
 سنجقلره منقسم يالکيز بردولت عثمانيه واردر . ايسته وحدت
 اداريه ني تأمين ايدن بو اصول اداري اتحاد و ترقى جمعى تماماً
 طرفدار اولوب پروگرامك اون اوچنچى ماده سنده سياست
 اساسيه سه اساس اوله رق وضع ايتديكى دستورده ولاياتك امر
 اداره سنى اصول اداره ده كى رابطه موجوده فك و اخلال
 اولماق شرطيله اداره ولايتده توسيع ماذونيت و تفريق وظائف
 قاعده سنك تمام تأليفنى تعهد ايتشدر .

عدم مركزيزيده تقسيات ملكيه قانوندن ، نظامدن اول
 تشكىل ايدر . بعده قانون و نظام بوتشكيالاتى تصديق ايلر ،
 مركزيزيده اصل اولان تقسيات ملكيه ايسه احداثات نظاميه دنذر
 و وحدت اداره مملكت انجق بوايكنچى صورت تقسيم ايله
 تأمين ايديله بيلير .

بواصولده حكومت ، ملكتى عرض ايلديكم وجهه اقسام
 ادارهيه تفريق ايلدكدن حكره بورالر مركزدن مأمورلر
 نسب و تعيين ايدر ، كرك مصالح عموميه نك ، كرك مصالح
 خصوصيه نك رؤيت و مشيتى بونلره تفويض و بو مصالح ، قوانين
 و نظامات موجوديه نظرآ او مأمورلر طرفندن يا رأساً و يا
 استيدان اوزرينه مركزدن تلقى ايدم جكلى اوامر و تعليماته
 توفيقاً رؤيت ايديلير .

شمى مصالح محليه مصالح عموميه دن تفريق ايديله رك

برنجی قسم وظائف قوانین و نظامات دولته نظراً اداره و رؤیتی
خصوصاً سرانده حکومت مرکزیه والیله صلاحیت و مآذونیت
کامله ویره جک اولورسه اداره و لایانده توسیع مآذونیت قاعده سی
نطیق ایدیلیور دیمکدر .

خلاصه توسیع مآذونیت امور و مصالح محلیه نك اداره
و تمثیلنده مرکزیت قاعده سی موجبینجه مرکزیه متعلق اولان
صلاحیت اداره بی ولایتله ویرمکدر . عینم مرکزیتك محل
تطبیقی تقسیمات طبیعی و تاریخیه در ، محله منحصر اولان ایشلر
اهالینك منتخبی اولان هیئتله و وکیله معرفیه تذکر و اجرا
ایدیلیر ، حکومت مرکزیه نك بویابده مداخله و وصایتی یوقدر .
مرکزیتده مصالح عمومیه کبی مصالح خصوصیه دخی مرکز دن
اداره و رؤیت ایدیلیر ، توسیع مآذونیتده مصالح و منافع محلیه نك
تمثیلنده مرکزیه عائد اولان صلاحیت حکومت مرکزیه نك
نصب و تعیین ایلیکی والیله ویریلیر .

شمدی قانون اساسیده ولایاتك اداره لرینه متعلق اوله رق
توسیع مآذونیت تعبیرینه تردیفاً اتیان ایدیلن تقریق وظائف
ترکینك ماهیتی تحدید و تعیین ایتک ایسترز .

حکومت طرفدن مجلس مبعوثانه تودیع ایدلش اولان
اداره ولایات قانونی لایحه سی تدقیقه مأمور ایدیلن انجمن
مخصوصك اسباب موجب مضبوطه نك برقره سنده تفریق وظائف
اساس اداره نك تعریفی صدیده شویله دینور : « توسیع

مأذونیت انجق مأمورین حقنده قابل تطبیق در ، تفریق وظائف
 بالعکس اهالی به تعلق ایدر ، تفریق وظائف بردولنده حکومتک
 در عهده ایندیکی وظائفی اهمیتلرینه کوره اقسام متعدده به تقسیم
 ایتمک ، بونلردن بر قسمی حکومت مرکزیه به تخصیص ایله
 اقسام سائره سی لزوم و احتیاج درجه سنده ولایتلره و بلدیله ره
 تودیع و تحمیل ایتمکدر .

آنجهن تفریق وظائف حقنده بیان ایلدیکی شو نظریه یی
 تدقیقات جدیه اوزرینه بنا ایلدیکی اکلایلیور ، اداره ولایاتده
 تفریق وظائف قاعده سی امور حکومتدن هانکیلری مرکزده ،
 هانکیلری ولایاته عائد اولمق لازمدر ، بونلرک انواع درجاتی
 تعین ایتمک دکلدر . بو کیفیت ذاتاً معیندر .

مرکزیت و یا شدم مرکزیت ، کرکسه توسیع مأذونیت اصولی
 برمحاکات و یا تقسیمات ملکیده دن بریرک کندینه خاص و منحصر
 اولان امورینه تعلق ایدر . عموم مملکته عائد اولان اموره
 عنده مرکزیت و یا توسیع مأذونیت موضوع بحث اوله من .
 امور و مصالح حکومت یا عمومیدر . تکمیل مملکته تعلق ایدر .
 یا خصوصیدر ، یعنی یا لکز بر محاکات منافعنه عائد اولور . بناء علیه بواساس
 مضبوطه کوره تفریق وظائفده آرانیه جق جهت حکومتک
 در عهده ایندیکی وظائفی اهمیتلرینه کوره اقسام متعدده به تقسیم
 ایتمک ، بونلردن بر قسمی حکومت مرکزیه به تخصیص ایله
 اقسام سائره سی لزوم و احتیاج درجه سنده ولایتلره و بلدیله ره

تودیع و تحمیل اینکدر، نظریه‌سی هیچ‌بر وجه‌طوغری اوله‌ماز.
دیدیکم کی بو اقسام وظائف، عمومیت و خصوصیت ایله بذاته
معیندر.

باقیکر تفریق وظائف نظریه‌سی نه‌در: بر مملکتی اداره
ایتمک بر امر مرکب اولوب مختلف بر طاقم خدماتک تنظیم
و تنسیقنی ایجاب ایدر بو خدمات اداریه ایسه اوچدر: اجرا،
مذاکره، قضا.

خدمات ویا وظائف اداریه‌نک بو صورته تقیمی قوای
دولتک (قوهٔ تشریعیه، قوهٔ قضائیه، قوهٔ اجرائیه) یه تفریق
نظریه‌نک حکومت ملکیه یه تطبیق‌نک باشقه برشی دکادر.
اجراسر اداره اولماز. بر مملکتی اداره ایتمک ایچون بر طاقم افعالت
ایفایی لازمدر. بو افعالت انواعی، اعدادی، نقدر مختلف،
نقدر کثیر اولور ایسه اولسون، حقه‌سی اجرا نام اداریه‌ی
تحتّمه‌مدر. فقط اجرا ایسی اول الفکر آخر العمل
مضمونجه، اجرادن اول مذاکره‌ی مستلزمدر. اول تأمل
ایتمی، ثانیاً اجرا ایتمی. دیمک که مذاکره‌مدر اداره اوله‌ماز.
بویک طبیعیدر و منطقی‌در. انسانده افعال اختیاریه‌نک مصدری
قوهٔ اراده‌در، فقط بوقوتی عقل‌نور و ارشاد ایلمیدر. انسانده
بر فعل اختیاری بی اجرا ایتمدن اول مذاکرهٔ نفسیه نه‌ایسه
امور اداره‌ده اجرادن مقدم مذاکره اودر.

امر اداره‌ده شودکر ایتدیگمز ایکی خدماتک یعنی خدمت

اجرائیه و خدمت تذکریه نك ایضا ای دیلده یکی صریده حقوقه نعلق
ایدن بعض اختلافات و منازعات ظهور ایده بیلیر . مذاکره
نتیجه سنده ویریلن برقرار ، بر اجرا آخرک حقوقه طوقه بیلیر .
کندیلری بوقرار و یا اجرا دن متضرر اولانلر و یا کندیلری
متضرر عد ای دنلرک دعوالرینی استماع ایلک ، احقاق حق ایتمک
منازعات حادثه نی فصل ایلک ده لازم کلور که بوده قضا ایشیدر .
ایشته قضای اداری دخی امور ادا رده مذاکره و اجرا خصوصلرینی
اتمام ایدن اوچنچی بر قسم ادا ریدر . اداره دولته قوه تشریعه
ایله قوه قضائیه و قوه اجرائیه نك تفریق نه قدر مهم و لازم ایسه
اداره حکومته قوه اجرائیه نك او صورتله ینه اوچه تفریق
اودرجه لازمدر .

بر مملکتک ادا رده سنده بو اوچ نوع خدمت نظرا اعتباره آلتقی
و هیأت ادا رده ا کا کوره تشکیل ایلمک ان برنجی وظیفه در .
بو باده مختلف صورتده تدبیر و حرکت ای دیله بیلیر : یا خدمات
مذکورده نك اوچیده یرواحده ، و یا ای دی کثیرده جمع ای دیلیر .
یا خود تماماً و یا قسماً تفریق ای دیلرک آیری آیری اللره تودیع
ای دیلیر .

مثلاً مملکت اولور که ادا رده اجرا ، مذاکره ، قضادن
عبارت اولان خدمات اداریه شخص واحده و یا اشخاص متعدده دن
مرکب بر هیئت تفویض اولمشدر . مملکت اولور که اجرا خدمتی
براله ، مذاکره و قضا ایشلری آیری آیری اللره تودیع ای دلشددر .

ایسته امر ادا رده تفریق وظائف، اجرا و تذکر و قضا امور ری آیری آیری اللہ تودیع ایلمکدر. معلومدر که اداره و لایانده اجرا خدمتی والیلده، قائم مقام و مدیر لره مفوضدر؛ تذکر و قضا ایشلری مجالس عمومی و مجالس ادارهیه ویرلمشدر. فقط اجرا ایله تذکر حد ذاتنده بر برندن آیری خدمت لر اولمغه برابر آره لرند مناسبت و ملاقات ده موجوددر. بونک ایچون در که توسیع مآذونیت اصولنده والی و متصرف و قائم مقام لر و مدیر لک مجالسه ریاست ایدر لر. بو مجالس لرک اعضاسی ایسه، نونه کوره منتخب اولور، منصوب اولور، قسماً منتخب و قسماً منصوب اوله بیلیر. اتحاد و ترقی جمعیتی سیاست اداره سنده، قانون اساسیمزده مصرح اولدینی وجهله تماماً توسیع مآذونیت و تفریق وظائف قاعده سه رعایت کارددر.

تقسیمات ملکیه نک ۱۲۸۱ تاریخندن بری مؤسس و معتبر اولان ناحیه، قضا، لوا و ولایت اولوق اوزره درت درجه ده ابقاسی اتحاد و ترقی جمعیتجه ملتزمدر. چونکه بو تقسیماتی دیکشدر مرک اداره حکومتده بر دن برده عظم ایدیله میه جک بر تحول اجرا ایلمک دیتک اولور که بونک تأثیراتی صرف اداره ملکیه خصوصنده قالماز مملکتک اقتصاد و تجارتنه تجاوز ایدر آنجق بواساس تقسیمی محافظه ایله برابر اداری و نسکری استعداد و قابلیت اولان نواحینک قضا لره و یا قضا لک الویهیه تحویل و تبدیلی و بعض قرا و نواحینک الیوم تابع بولندقلری مرکز دن

ارتباط لرخی فک ایله قریبت و مناسبت جهتیله دهاموافق مرکز لره
 ربط و الحاقنی الحاصل تقسیمات ملکیده صورت عمومیه ده تعدیل
 و تبدیلدن زیاده معاملات و مراجعات رسمیه ده اهالینک مظهر
 تسهیلات اولسنی کافل تدابیر وضعی و ممکن اولدینی قدر مواد
 عمرانیه و اقتصادیه ده ولایت عائد صلاحیت و مآذونیتک
 قسماً لوایه و لوادن قضایه توزیعی صورتیه بوکی موادک سرعتله
 و قطعاً حل و تمثیتی تکلیف اولنا جقدر، یوازده سیاسی پروگرامنه
 قیدلر وضع ایلشدر. (ماده ۱۴)

تقسیمات ملکیده جزء اول و اصلی ناحیه اولدیغدن ناحیه
 مدیرلرینک تدریجی صورتنده توظیف ایدلمسی و ناحیه مرکز لرنده
 ژاندارمه ضابطی و ایجاب ایدرسه حتی پولیس بولندیریله رق
 آسایش و انضباطک تحت امیتده بولندیرلمسی، مسائل شرعیه
 و حقوقیه ده درجه سه کوره حتی قسماً مواد جزائییه ده بیله
 صلاحیتدار نائب و صلح حاکی و برمال مأموری بولندیریله رق
 بو صورتله خلقت تسریل امورینه خدمت ایدلمسی و مختار لرنده
 صورت مناسبه ده توظیفی اسبابنک استکمال ایدلمسی جمعیتنک
 سیاست اداره سنجه پک ملتزم کورلمش و سیاسی پروگرامک
 ۱۵ نجی ماده سی او مقصده مبنی تنظیم اولمشدر.

سیاست اداره ده شایان تأمل بر جهت مهمه دخی عشار
 ایله مسکون اولان محللرک صورت اداره لریدر. بوباده موفقیت
 عشارک عادات و امرجه سه موافق اصول و نظامات اداره

اتحادیه تأمین ایدیه بیه چکندن قوه اجراییه به بو بایده به
ملاحیت واسعه ویرایی خصوصی اتحاد و ترقی جمعیتی یک
موافق بولشد . (۱۶ ماده)

توسیع مآذونیت قاعده اداره سنک تطبیقنده موفقیت ، ولایتلرک
خصوصی بودجه لری ترتیب اولمسنه ، منافع محلیه فاند
و محارجه اجرا ایدیه چک امورک تمسیتی ایچون ایجاب ایدن
مصارفک و بومصارفه مقابل اقتضا ایدن وارداتک بو بودجه لره
درج ایدلسنه موقوف بولدیغندن اداره ولایتده توسیع مآذونیت
اصولک لوازمندن بوجه معروض هر ولایت ایچون خصوصی
بر بودجه تنظیمه متعلق اولان خصوصیات سیاسی یروغراهمزک
۱۷ نجی ماده سنه زمین تشکیل ایشدر .

شمی اتحاد و ترقی سیاست اداره سنه بستیون مخالف
اوله رق حریت و اشتلاف فرقه سنک اخص آمال اتحاد ایلدیکی
مسلک ماهیتی بوراده برنبذه تشریح ایلکه لزوم کورپورز :
ایضا خنامه مزت سیاست اساسیه فاند اولان قسمنده بیان
ایتمش اولدیغمز وجهله حریت و اشتلاف فرقه سی سیاست اساسیه ده
بزه تماماً مخالف بولهرق قوه تشریعیه نك تعددینه ، انتخاباتده
تمیل منافع اصوله میال و طرفدار اولدقلری کبی مملکتک وحدت
تشریعیه سی اساسندن اخلاص ایدن بوسیاستک نتیجه طبعیه سی
اوله رق سیاست اداره امرنده دخی وحدت اداریه بی اشکال
ایده چک بر طریقه یعنی عدم مرکزیت اداره اصوله ملتفت

و متوجه بولیورلر . پروغراملرینک هر نقطه سی بونی احساس
واظهار ایدیور ؛ اوت پروغراملرینک سیاست داخلیه تعلق
ایدن ماده لرینک برنجیسنده یعنی ۳۱ نجی ماده ده شویله بر فقره
کوریدور :

« اقسام ممالك عثمانیه اداره سیاسیه ده مرکزیه مربوط
و وحدت مملکت خللدن مصون بولخفه برابر بعض ولایات
عثمانیه نك خصوصیت احوالی قوانین موقت استثنایه ایله اداره سی
مستلزمدر . »

عجبا اقسام ممالك عثمانیه مرکزیه مربوط و وحدت مملکت
خللدن مصون بولمق نهدیمک اولیور . بونک آجیق معناسی
آکلایلم . دولت عثمانیه ده یالکز وحدت سیاسیه کوزده دیله جک
وحدت تشریعیه و وحدت اداریه آرانییه جق دیمک دکلی در ؟
ایشته ۱۱ نجی ماده نك برنجی فقره سی نام بر عدم مرکزیت
ا ارباب الیدیکی کبی ایکنجی فقره سی (قضات مختلفه اهاالیسی آرده سنده
عرفان و تربیه سیاسیه اعتباریه موجود اولان تفاوت و هر مملک
استعداد و مزاج مخصوصه توافقی اید جک و قطعات مختلفه نك
بالاخره تساوی احوالی مؤدی اوله جق صورتده اصول و قواعد
اتخاذ اوله جقدر) ده برنجی فقره نك مال حقیقیسی تفسیر
و تأیید ایدیور .

بر ایستزکه بوماده نك مضمونی ده آجیق و واضح بر
صورتده افکار ملتده آکلشلسون . بونک ایچونده حریت

وأنشأ فرقه منى پروغرامك اشبو ۳۱ نجى ماده سنى اعداد
وتوايد ايدن بعض احوال متقدمين ذكر اتمك وآره لرنده
بر تقريب ومقايسه يانمغه لزوم كوربورز:

زده عدم مركزيت اداريه فكرى وقتيله احرار نامنه
كتابت وخطابت ايدن صباح الدين بكك اثر ايجاديدر. اگرچه
مير موسى اليه عدم مركزيتدن مقصدى قانون اساسيده مصرح
اولان توسيع مآذونيت وتقريرى وظائف قاعده سندن بشقه
برشى اولماديفنى تأويل واعتراف ضمتده يازمش اولدقلى بر
ايضا حده شويلا ديورلر ايدى.. اسانمزه عدم مركزيت ديه ترجمه
ايدة بيلديكم (Décentralisation) ى ادارى وسياسى نامريله آيران
بن دكلم حقوق اداره متخصصلريدن. مدافعه اتمكده اولماديفمن
طرز اداره نك ايسه فنون اساسيك ۱۰۸ نجى ماده سيله ولايات
نظامنامه سنده موجود اولان اصولك تطبيقندن بشقه برشى
اولماديفنى بو اصولى مدافعه به باشلا ديفم زماندن برى ادعا ايدة كلديكم
كبي منفاى اختيار بدن عود تمدن صكره مكرراً تفسير وايضا حه
چالشم. اتحاد وترقى جمعيتك پروغرامك اداره ولاياته عائد
ماده سنى قانون اساسيك عبنى مسأليه متعلق فقره سنى تصديق
ايتديكى وبرو غرام ايسه جاهد بك طرفندن قبول ايدلديكى
ايچون ديمك اوليور كه كنديسنك اعتراض ايتديكى طرز اداره
عدم مركزيت ادارى دكل عدم مركزيت سياسى؟.. فقط بوكا
زده هم جاهد بكدن حقوق اول اعتراض ايتمش ايدك..

صباح الدين بك ايله هم فكرلري باعدم مركزيت نه در بيلمورلر،
يا توسيع مآذونيت و تفريق وظائف قاعده سنى كندى مقصد
واملايرينه كوره تفسير و تلقى ايتمك ايسبورلر.

مركزيت ، عدم مركزيت ، توسيع مآذونيت بربرندن
آبرى و يك فرقى اصول اداره و لديغنى دها اول بيان ايلدك .
بركره دها خلاصه ايدك : مركزيت منافع و مصالح خصوصيه نك
تمشيتي محمليرينه براقه رق حكومت مركزيه نك بوبابده بركونه
صلاحيت و وصايتي بولنماق ديمكدرد . ينى اونوع ايشلرده مركزز ،
مركزه مراجعت ايتمك ، مركزدن امر آلتق يوق ، مركزيت ده
امور و مصالح مذ كوره اداره و رؤيت اولنماق ، حكومت مركزينه
مصالح محليه نى كندى طرفندن منسوب اولان مأمورينه
كوردير مكله اكتفا ايتمز . مركزدن استيفان ايله و يرياه جاك
امرلر دتلاق ايدر . توسيع مآذونيت ده امور و مصالح خصوصيه نى
رؤيت خصوصنده مركزز حكومت يرينه حكومتك نصب ايلديكى
واليلر قائم اولور . حكومت مركزيه نك صلاحيتى تعين ايلديكى
واليلره انتقال ايدر . ايسته عدم مركزيت ايله توسيع مآذونيت
بينده كى فرقلر بوقدر ظاهر ايكن مركزيتى قانون اساسينك
تعريف ايلديكى توسيع مآذونيت و تفريق وظائف قاعده سنى
بكرتمك ، دها طوع غريبي عدم مركزيت ايله توسيع مآذونيتى
بيان عد ايتمك بوايى اصل ادارينك ماهيتلرينى ادراك ايدمه مملك
دېمكدرد .

آنجا که صباح‌الدین بک مؤخرأ اتحاد و ترقی جمعیته خطاباً
 یازمش اولدینی آجیق مکتوبلرک برنده مذهب‌اداریسنی، قانون
 اساسیده کی توسیع مآذونیت و تفریق وظائف قاعده‌سنی عدم
 مرکزیت معنایده تلقی ایلدیکنی آجیق بر لسان ایله اعتراف
 ایلمش و اولکی فکر یاه شریب بر تناقص کوسترمش ایدی .
 فی الحقیقه برنجی مکتوبده کی « اتحاد و ترقی جمعیته آجیق مکتوبلر
 صحیفه ۲۴ » شو فقره‌نی نظر تأمل ایله مطالعه ایدلم .

« حیات عمومی‌نک تنوری ، احتیاجات متزاید محلیه‌مره
 اویاجق ، آز متصرف ایله الک چوق ایش کورجک ، مرکزیت
 سیاسی (؟) قولشدیردجک ، مفقود اولان وحدت عثمانیه‌نی
 موجود ایددجک ، فعالیت اجتماعیه‌مرک انکشافه . آل عثمانک
 ریاست لازمه‌سی آلتنده حاکمیت واستقلال ملیمرک تقریرینه
 آلت اوله‌جق بر عدم مرکزیت اداری ایله تأمین ایتمک »

بوفقره‌نک مفاد صریحندن مستبان اولدینی وجهله صباح‌الدین
 بکک التزام ایتدیکی عدم مرکزیت اداره تعمیر مطلقندن بزم
 اکلادیمز معای یوقرودن بری تعریف و ایضاح ایلدیکمز عدم
 مرکزیتدن بشقه برشی اوله‌مر . یعنی قرا و نواحینک اداره
 محلیه‌ده استقلال و سلطنتی معناس . یوقسه حاکمیت واستقلال
 ملینک تقریرینه آلت اوله‌جق ، مفقود اولان وحدت عثمانیه‌نی
 موجود ایددجک اولان عدم مرکزیت اداری عجبا ناوله‌بیلیر ؟
 وحدت عثمانیه نسل بر عدم مرکزیت ایله تأمین ایدله‌جک !

«آل عثمانك رياست لازمه سی» «مرکزیت سیاسی قوتك شد»
 «یردك» كې سوزلر ایله بسلنك ایسته نیلن نظریه نك احاطه سی
 نرویه قدر وارده حق :

«آل عثمانك ریاست لازمه سی آلتندە حاکمیت واستقلال
 ملیمزك تقریرینه آلت اوله حق برعدم مرکزیت اداری ایله تأمین
 ایتك» صورتندە وشو توصیف اولنان ماهیتدە کی برعدم مرکزیت
 اداری ینه صوردارز عجبا نەدیمكدر؛ اداره حكومتدە مرکزیت
 دفع ایدیلیور . فقط یرینه فرانسیزلرك (Décentralisation)
 دیدکلری توسیع مآذونیتە بدل آل عثمانك ریاست لازمه سی
 تحندە برشکل اداره اقامه ایدلك ایسته نیلیور . بورادە استعمال
 اولنان ریاست توسیع مآذونیت اصولك دكل ، سیاسی برعدم
 مرکزیتك لازمی اولدیغنی ادراك ایدمه یه كك درجەده غفلت
 ادعا اولنه من .

صباح الدین بكك سوزلرندە عدم مرکزیت طرفدارلنی بك
 آشکار کوردینیور ایسده بونك شکل و صورتی حقتدە بر آرز
 ابهام وار . عجبا شکل اعتباریله آجیق سویشکه جسارت ایدمه مدکلری
 مقصدلری نەدر؛ اصول طبیعی و تاریخیه اولان قریه لره
 ناحیه لره می حاکمیت اداریه ویرمك ایسته یور ، یوقه تشکیلات
 نظامیه دن اولان تقسیمات ملکیه یه می استقلال اداره بخش ایتك
 فکرندە بولنیور .

فرانسه ده تطبیق اولنان اصول اداره بی می ترجیح

ایدیور، یوقه اسویجره آوستریا - مجارستانده جاری و مؤسس
اولان قواعدی طرفدار کورینیور : اوستریا - مجارستان
حکومتی تقلیداً مملکت عثمانیه ده حکومت اداریه جه مستقل
بر عربستان ، برما کدونیا . بر ارنبوداق می تأسیس ایتمک
املنده در ، یوقه انکتره احوال اداره سینمی مملکت مزه تطبیق
ایتمک تصور ندر .

صباح الدین بکک عدم مرکزیت ایچون تصویرایتدیکی شکل
و صورتک ابهامنی مقتدری احرار رجالی اولان حریت و اشتلاف
فرقه نك پروغرامی ایضاح ایدیور. ولایات مجالس عمومیه منه
حق تشریع ، یعنی قانون یایمق حقنی ویرمک، دولت عثمانیه ده
بالکروحدت سیاسیه کوزه دیلوب و حدت تشریعه و اداریه بی اخلال
ایتمک ، ناحیه لرك اداره سنی منتخب مجالس و مأمورینه تودیعی
ایله مک ، نواحیدن ، قضضا والویه دن بدأ ایدرك بکیدن ولایت
تشکیلاتی یایمق، و بوتشکیلاتده طبایع و امرجیه محلیه بی اساس
اتخاذ ایله مک، تفریق و مخالف قاعده سنی حقوق اداریه جه معروف
مفاسسه مخالف و مغایر اوله رق امر حکومتده بر تفرقه اداریه
مفهومنده تلقی و تفسیر ایله مک، اجزای ممالك عثمانیه نك مرکز
دولته بالکرا ارتباط سیاسیه ایله اکتفا ایتمک کی مذکور فرقه نك
پروغرامنده مصرح اولان مواد و احکام ، احرار و مغضد
حریت پروران و نهایت حریت و اشتلاف ارکانک سیاست اداریه ده کی
مسئله کلریخی، عدم مرکزیت اداریه ویرمک ایسته دکلری شکل

انقسامی يك كوزل تعیین ایدیور. آرتق بومسائلده ترددده محل قاننامشدر. اویله برسیاست ادارهیه که سیاست اساسیه مزدهده تجاوز ایدرك دولت عثمانیه نك موجودیت اصلیه سنی و وحدت ملکیه سنی خراب ایده جك بر ماهیتده در. بویله انقسامی سیاسترك افکار عمومی ملته درواج بولماید جنی اعتقادنده اولان عثمانلی اتحاد و ترقی جمعیتی بونوع تمایلات و تشبئاتك اوکنه سد چككم ایچون متبادیاً چالشه بی کندینه معظم بروظیفه عدايتمشدر. جمعیت انقلابی انقسام ایچون نهیه ایتمه مشدر.

فرانسه انقلاب کبیری اووقته قدر وحدت ادارهیه دن محروم اولان بو مملکته وحدت سیاسیه و قانونیه نك متممی اولان وحدت ادارهیه بی تأمین ایچون ایراک خطوه بی آندی. فرانسه ده اووقته قدر وحدت ادارهیه اولمادینی کبی وحدت قانونیه ده یوق ایدی. وولتر بو حالی نه بلیغ بر صورتده افاده ایدیور. اوت وولتر دیورکه: فرانسه ده سیاحت ایدنلر بوسته عربله لرینی تبدیل ایتدکجه قانونك ده تبدیل ایتدیکنی کوریرلر.

دولت عثمانیه ۱۲۸۱ تاریخده اصطلاحات ادارهیه دن اوله رق آیالت اصولنی النفا ایله، ولایات تقسیماتی احداث ایدهرک اداره ولایاتده بیولک بر خطوه ترقی آندی. ایشته شمیدی ده حکومت مسروطه من قانون اساسیك تکفل ایتدیکی وحدت سیاسیه و قانونیه نك ایجابنه وینه اوقانونك وضع اتمش اولادینی توسیع

مأذونیت و تفریق وظائف اصانه کوره وحدت اداریه سنی تأمین
ایده جنگ موقعه بولندیغنی قطعاً اونو تماملیدر.

مملکتیز وحدت تشریعی بی محل و تفرقه سیاسییه موصل
اولان بر عدم مرکزیتی قبوله قطعاً متحمل دکلدر. بوحاله نه شکل
شروطیتیز. نه قانون اساسیمز مساعد دکلدر. وطن عثمانیده منقود
عدایدیلن وحدت عثمانیه بی، مملکتیزده تشتت اداری بی و اختلاف
قانونی بی موجب اوله جق بویه بر عدم مرکزیت ایله تأسیس
ایله ملک استیورایسه چوق خطا ایدیلور. اتخاذ ایدیه جنگ هر شکل
اداره مملکتک ماضینه، تدقیقات حکیمانه تاریخیه به مستند اولمی در.
مؤسسات سیاسییه و اداریه نك وقته، مملکتیه کوره حکمت
وجود لری وارددر. هیچ بر حاده تاریخیه و مدنییه یوقدر که ای
انجباب ایدن حکم و اسبابی سبق ایش اولماسون. آوستریا-مجارستانده،
اس-ویچردهده بو کون کوردیکمز عدم مرکزیت او مملکتلرک
تاریخیه-سیاسیایارنده، اشکال سابقه اداریه لرنده، احوال خصوصیه لرنده
موجود اولان مؤثراتک نتایج قریبه و یابعیده لرندن عبارتدر.
فرانسه ده بویه بر عدم مرکزیتیه طوغری میل، شایان اهمیت
برمیل، کوریلور. حالبوکه، اشکلتیزده حکومتی ایسه اخیراً
عدم مرکزیتی تحدید ایده جنگ برنوع وصایت اداریه تأسیس
ایلدیکی کبی مرکز حکومتده بومقصدی ایضا ایلمک اوزره برده
مصلح محلیه نظارتی احداث ایشددر.

اداره حکومتده آز مصرف اختیار ایلمک عدم

مرکزیت ایچون بر بهانه تطبیق عد ایدیلور ؛ اداره ولایات
ایچون آز مصرف ایتک همزک آرزو استدیکی بر شی فقط
انکترده اولدینی کبی ولایتلر مزه ، سنجاقلر مزه ، قضاالر مزه
محاملری اغیاسندن فخری والیلر ، متصرفلر ، قائم مقاملر نصب
ایتک ، فخری وکیللر انتخاب ایتک ، کرک مصالح عمومی
حکومتی ، کرک منافع محلیه بی بونلره اداره ایندیرمک عجیبا
ملکتمز ایچون قابل تطبیق بر شی می در ؟ نایب معلوم در که
اکثر نقطه لرده منافع عمومی حکومت ایله منافع خصوصیه
محلیه بر برینه ملابس و مشترکدر ، برینی اهال دیکرینی اهاله
بادی اولور ؛ ملکتهک منافع عمومی و خصوصیه سی تحت امنیتده
جریان ایدیه یلمک اوزره انکترده کبی بواموری محاملر نده تودیع
ایده جک مقتدر الاری حالا ملکتمزده بوله بیله جکمی یز ؛ بونلر
ترقی معارفه ، تربیه سیاسیه نک تکاملنه وابسته در . زمان ایله
قابل حصول شیردر .

اعتراف ایدلم که دولت عثمانیه اداره سیاسیه و ملکیه سنجه
واقع اولان خطیاتی نتیجه سی اوله رق وقت وقت بعض برلر
ایچون عدم مرکزیت اداره قبوله مجبور اولمشدر ؛ فقط
اوزمانلر له الحقد کچدی ، حکومت مشروطه عثمانیه بی یالکتر
وحدت سیاسیه و تشریعیه اوله رق ذیل ، بوابکی وحدتک لازم
و مشمی اولان وحدت اداریه ایله ده تأمینه بتون موجودیتله
عزم ایتمشدر .

احرارك ، اشتلافچيلارك كوريلوزكه ايسندكاري هېمز
ايچون نافع وكافي اولان توسيع مآذونيت دكل ، عدم مركزيت
اداره تعيري حقدده مستتر برعدم مركزيت سياسيهدر .

قسم ثالث

برمملكتك معارف سياستني تعيين ايله ملكده كوزده دياهه جاك
برنجي اساس ، ملتي كيم تربيه وتعليم ايدهه جاك مسأله سنك حلي
ايلاه تعين ايدر . تربيه وتعليم ايشني حكومت مي درعهده ايتلي ؟
جماعات مذهبيه مي ايفا ايتلي ؟ بوايسه افراد وجمعياته مي براقلمالي ؟
تاريخ بزه كوستريوركه اون سكزنجي عصر ميلادي اواخريه
دكين تربيه وتعليم عمومي مسائله ، مدارس ومكاتب تأسيساتنه
حكومتار صورت رسميه وجديهده اولهرق مداخله ايتمز ،
وبوايشلري وظائف حكومتدن عد ايله مزملر ايدى . تدريسات
عموميه على الاكثر جماعات مذهبيه واوقاف ايله اجرا واداره
ايديليردى . انقلاب كيري متعاقب دركه اولافرانسه حكومتي
تربيه وتعليم عمومي بي حكومتك الله آلمسي فكزني التزام
ايتدى ومعارف عموميه به متعلق تصور ايتديكي قانونلري
هپ اوفكره كوره تنظيم ايله مه كه باشلادى . زمانزده تربيه
وتعليم عمومي خصوصاتنه حكومتك اشتراك ومداخله سني فعلاً
ونظرياً قبول ائتمه مش برحكومت يوق كيدير ، فقط بونقطهده
شايدان توضيح وتقرر برجهت كورينور . اتحادوترقى جمعيتك

صاحب و طرفدار بولند یعنی نظریه ایجابیجه تربیه و تعلیم عمومی به
 حکومتك اشتراك و مداخله سی قطعاً بر انحصار ماهیتده تلقی
 ایده ملی در نته کیم فرانسه ده بونی اکدیرر بر میل کوریلور
 بزم مسند و مسلکمز اولان نظریه به کوره اولاد مملکتك
 تربیه و تعلیمنده اوج نوع حق تعلق ایدر و بو حقلر بر برینی
 اقا ایتمز اکیال ایلر . بو حقلردن بری ابوینك ، اولیای اطفالك
 حق در ایکنجیسی جماعت مذهبه نك حق در یعنی هر جماعت
 دینه نك جماعته منسوب اولان اطفال و اولادی کندی عقائد
 و ادابی دأر دسند تربیه و تعلیم ایلک حق در . اوچنجیسی ایسه
 دولتك حق در . ملتك تربیه اهلیه و سیاسیه سی دولتك شکل
 سیاسیه سی ایله هم آهنگ اولق هر یرده ، هر زمان تسلیم اولان
 حقایق دندر . نظام سیاسیه ده بواک بیوک بر حقدر . منافع عالیّه
 دولتی ، ترقیات عمومیّه مملکتی کافل اولان بر حقدر . بر
 مملکتده کی افراد ، تربیه و تعلیم امرنده کی وظیفه لرینی ایفا
 ایده مز بر حالدّه بولنه مز لر ایسه او حالدّه بالعبع کندیلرینه عائد
 اولان حق یا جماعتلره و یا دولته انتقال ایدر . ینه بر جماعت
 تربیه و تعلیم امرنده کی وظیفه سنی ایفا ایده مبه جك اولور ایسه
 بو بابده کی حق کذلک دولته انتقال ایدر . چونکه دولت دینی ،
 اخلاقی فنی بتون حراثتلك الک یوکسك حامی و حارسی در ،
 شمدی بو نظریّه اساسیه نك مملکت عثمانیه به صورت تطبیقی
 تدقیق و بو بابده کی مسلکمزى تدوین ایده لم : اولاهالی عثمانیه

كرك فردو كرك جمعيت تشكيل ايدرك تعليم وتدریس حقنی
حائزدر . قانون اساسیمز بو حق طانیمیشدر .

اون بشنجی ماده سنده تدریس سربستدر . معین اولان قانونه
تبعیت شرطیله هر عثمانی عمومی و خصوصی تدریسه مأذوندر .
دینور .

ثانیاً : مملکت عثمانیه ده موجود ومؤسس اولان جماعات
مذهبییه نك حق تعلیم وتدریسی ده ینه قانون اساسینك اون برنجی
ماده سنده تصریح اولمیشدر . اتحاد وترقی جمعیتی سالك اولدینی
خط حرکتده بو ایکی حق وقانون اساسنك محافظه سنی ضامن
ومتعهدر . ینه قانون اساسینك اون برنجی ماده سنده تدوین
وتصدیق اولدینی وجهله دولت علیه نك دینی دین اسلام
بولتدیغندن و اوچنجی ماده سنده تبیین ایدلدیکی اوزره سلطنت
سنیه عثمانیه خلافت کبرای اسلامییه بی حائز اولدیغندن بونك
نتیجه ضروریه وظایعیه سی اوله زق بالخاصه تدریسات دینه ده
حکومت عثمانیه جماعت اسلامییه خدمت وظیفه ایفا و اکیمل ایلهمان
ایلهمان مکلف بولنور ، ثاکاً تربیه وتدریس اعلی ونشر وتعمیم
معارف دولتک منافع عالیة مدنیة وسیاسیه سندن اولوب بو جهتله
درکار و مسلم اولان حق حکومت ایکی صورتله تظاهر ایدر .
صورت اولاده افراد و جمعیت طرفلرندن و یا جماعات مذهبییه
جانبلرندن تشکیل و کشاد اولان مؤسسات تعلیمییه نك تفتیش
نظارتیله اکتفا ایدیلیر . دولتک بو حق اساسی قانون

اساسك اون آلتنجي ماده سنده تصريح وتأمين اولمغله بالمله
مكتبلر دولتك تحت نظارتنده بولموش در . تربيه عثمانيه نك
بر سياق واحد وانتظام اوزره اولمسي ايچون اقتضا ايدن اسبابه
نثبت اولمغله حق وملل مختلفه نك امن و اعتقاديهرينه متعلق
اولان اصول تعليميه خلل كتيرنيه جكدرد .

صورت ثابته ده كرك افراد و جمعياتك ، كرك جماعاتك
تأسيس و اداره سنده قادر اولمغله جملري و منافع عاليه دولت
مقتضاسي اولمغله رشكيل و اداممسي تحت وجودده بولان مؤسسات
تعليميه ايله ، كتبخانه لر ، انجمن دانشار ، رمدخانه لر لاپاراتورلر
كبي حرايت علمه مخصوص اولان دوائر عاليه قيه ني بالذات تأسيس
و اداره ايتك طريقه تحققي ايدر . ايشته معارف عثمانيه بابنده
جهتميزك خط اساس سياسي بوندن عبارتدر . كوزيلور كه
بوسايسته كوره افراد و جمعيات عثمانيه و مذهبيه نك حقوق
دولت ايله محفوظ اولمغله رشكيل جهت تدريس ليرينه قطعياً خلل
كتيريلور . مدنيت حاضر نك ايجاب ايتديكي بر شكل احسنده
جرياني تأمين اولمغله .

ايشته بواصله مبني در كه سياسي يروغراملر اون سكزنجي
ماده سنده شوييه ديورز : قانون اساسي ده تصريح اولديني وجهله
عثمانلي ملتك تربيه سياسي و اهليه لري سياق واحده جريان
ايتك ايچون خصوصي و جماعت مكتبلري اوزرنده نظارت
وتفتيشده بولمغله فقط هيچ بر عنصرك لسان مادرزادي ايله

اعتقادات و ادبیاتش تعرض و مداخله ایتمه ملت قضیه سی ده قاعده
 اتخاذ ایدلشددر. شو سیاستله جمعیت ممالك عثمانیه ده اولاد ملتک
 تعلیم و تربیه سه مخصوص اوج درلو مؤسسات قبول ایدیور .
 (۱) مکاتب خصوصیه ، یعنی افراد و جمعیات طرفندن تأسیس
 و اداره اولسان مکاتب (۲) جماعت مکتبیری یعنی جماعات
 مذهبه جانبندن تأسیس و اداره اولسان مکاتب . (۳) مکاتب
 رسمیه ، یعنی حکومت طرفندن تأسیس و اداره اولسان مکاتب .
 بومکاتبک تشکیلاتی اعتباریله انواع درجانی پروغرائمزلک (۱۸) نجی
 (۱۹) نجی ماده لرنده بیان اولمشدر . ینه دولتک منافع عالیه سی
 مقتضاسندن اوله رق تحصیل ابتدائی نک مجبوری و مکاتب
 عمومیه نک مجانی اولمسی ده سیاسی پروغرائمزلک معارفه تعلق
 ایدن اساسلرنددر .

تحصیل ابتدائینک مجبوریت و مجانیتی خصوصنده کی فکر مزی
 ایضاح ایلک اوزره بورایه بعض مطالعات درج و نقلی مناسب کوردک .
 تدریسات ابتدائیه نک مستند اولدینی اساسلردن بری ده
 مکاتب ابتدائیه ده تحصیلک مجبوری اولسیدر . زمانزده کسه
 انکاره جسارت ایده مزکه سعادت دارینی موجب اوله حق ، ملته
 رفاه حال تأمین ایده جک اولان تعلیم و تدریسدن استغنا بر فرد
 ایچون تصور ایدیله بیلسون ، برملتک اقبال و استقبالی ، وطنک
 سلامت و سعادتتی تحکیم ایتمک ایچون ده برنجی شرط ، افراد
 ملتک عمومیتله تعلیم و تدریسیدر . حکومتات مشروطه بو حقیقتی

اعتراف ايتلك مجبوريتده دره. استبداد حڪومت ايله جهالت خلق
بربريتك ظهير يدر، ايكي سي توأم دره. مشروطيت ايله منوريت
بربرندن ايزيله مزه. كمال ملت كمال معرفت ايله قائم دره. هر ترقيت
يكانه سببي علم و معرفت دره. تجارب ايله مثبت دركه، بر ملت
اخلاقي، ثروتي، سعادت، حضور و استراحتي تدريس و تعليم
ايله تأمين ايديله بيلير.

اوت، بر ملت اخلاقده درجه نكاملني آرارميسكيز؛ محاكم
جزائيه نك فذلكه لرينه باقكيز. دنيانك هر طرفنده بو فذلكه لر
ارائه و اثبات ايدر كه بر قومك اخلاقي معارفك درجه سيله
متاسب دره. مكاتبلر معمور اولدقده حبس خانلر خراب اولور.
شمدي مسئله يي برده علم اقتصاد و علم اجتماعي نقطه نظرندن
براز تعميق ايدجك اولور سهك - بو نقطه نظر، كه زماننك
اك بيوك اك فيضلي مشاغل مهمه سنند دره - در حال ثروت عموميه
اوزرنده، چالیشان صنوف خاقله، آز چوق واسع بر تعليم
و تدريس تأمينده كي تأثير عظيم ادراك ايديله بيلير. معارفي تعميم
ايچون همت بلند ايله اظهار فضل ايدن مملكتار بو بابه غيرت لري
قاصر اولان مملكتلره نسبتله نه قدر ايلري كيتمشلر دره. زراعتك
تكميله، صنايعك ترقيسي ممكن اوله بيلمك ايچون، كوراييلره،
چيفجيلره، ادوار جهلك آثار باقيه سندن اولان، تجارب قيه نك
مردودي بولنان سخييف عادت لري، مانع ترقي كوره نك لري ترك
ايله فن اقتصاد ذراعينك وساياسندن استفاده ايدجك، ايشلريني
دها زياده دوشوندر ك كورده حك، قز انجولريني حسن تصرف

و استعمال ایلله جاب ، تقسیم ثروتی اداره ایدن قوانین اقتصادی
 کلاهیجق درجه ده معارفی تعمیم ایتک لازمدر . بر مملکتده
 اصول و موضوعات مشروطه نك قیام و دوامی ایچونده الزامین ،
 ان نتیجه بخش چاره معارف ابتدائیه اولدیفی تسلیم ایدیلله جاب
 اولورسه - که زمانمزده بو حقیقت عموماً مسلمدر - بو حالده مکلفیت
 تحصیل اساسه ارتق اعتراض ایدم جک بر کسه تصور ایدیلله مز .
 زمانمزده مکلفیت تحصیل قاعده سنه تأمین غلبه ایدیلله یامان
 ایچون یک چوق مساعی گزیده مصروف اولمشدر . ینه بونظارییه
 مقابل اوله رق حق ابوینی عفاظه ایتک ، بو حقه حرمت و رعایت
 ایتک فکر لری ترویج ایدمک ایستلیدی . ابوین و یا چو جملک
 ولیلری ذمترینه ترتب ایدن الذرنجی وظیفه نرنده یعنی اولاد لری
 تعلیم و تدریس ایتک خصوصاً نرنده اهل کوستردکاری حالده
 انلری بو مقدس وظائف اجرا سنه جبر ایتکده حریتلرینه
 برنجاوز اثری کورلیدی . ایشه بوسقیم و بیپوده بیانه ، طول
 مدت مکلفیت تحصیل اساسنک تطبیقنه مانع اولدی .
 مجبوریت تحصیل اساسی هم عقل و حکمت هم حق و منفعت
 موافقدر .

اولا عقل و حکمت موافقدر چونکه تعلیم و تدریسک
 حسنائی انکار ایتک غیر قابلد . ثانیاً حقه مقروندر . چونکه
 بر پدر اولادینی بیوتمک ، اوقومتغه عقلاً و شرعاً مجبوردر .
 حرمت ایدلمه یین بر حقائق ایه جزاسی وارددر . واقعاً حق ابوینده
 حرمت ایدیلله جک بر حقددر . فقط دوشونلور می که بر ملتک اولادی

مکاتبه دوامه مجبور طوئرز ایسه اووقت چوجقلر سوقاقلرده
 سرسربانه طولا شمایه جقلرمی؛ سرسربلده نفع عام جزا طلب ایدیور،
 ابویئک وظیفه لرینی ایفا ائدکیزی ایچون چوجقلری حبس خانه لرده می
 طولندیرلم؛ خیرمکته قورز؛ ایجاب ایدرسه زور ایله قوروزده
 پدرلرینک قصورندن ناشی ییچارد چوجقلری بدبخت ائمه یز
 حق ابوین نظاریه سنه چوجقلرک ووطنک سعادت قریبان ایدیله من .
 «سلامت عمومیه حکمتی قطعاً آنی اقتضا ایدرکه سوقاقلرد
 بر اقبالان ، اوراده بوراده سرسری کزن، تحصیل و تربیه دن،
 نظارت و وصایتدن محروم اولان بیکارجه اولاد مملکت بولندقلری
 بو محیطدن زور ایله آلمانلی مکتبلره قونلیدرلر .»

«اگر هر چوجق ایچسون ، تربیه اخلاقیه وذهنیه
 کندیسنه برحق اولدینی تسلیم ایدیلیرسه ، هر حکومت برقانون
 جبری ایله بو حقلک احقاقینی تحت تأمینه آلمیدر. هیچ برچوجغه
 بوقانوندن استثنایه مساع و مساعدده یوفدر . خلقل حقوقی
 تحافظه ایدن بر حکومت ایچون تربیه و تعلیم برمدافسه نفس
 قیلندندر . مملکتک هر طرفده اوقوروب یازمنی بیلمز یوزلرجه
 چوجق واردرکه سرسربانه بر حیات سوزویورلر ، هرجهتدن
 حیثات و جنایت درساری آلیورلر ، بوچوجقلر اعمال ایدیلوب
 طوور بابور صانکه هرکون کسب و خامت ایدن بوشتی ، بوقالقی
 بتون رابورلر مزده مذکور دککش کی» چوجقلر مزى نه یایه لم؛
 بو سؤالی کسه دوشونمور فقط بلکه دیگر بر سؤال یعنی اوچوجقلر
 زده نه یایه جق ؛ هیچ اولمازسه بوزی دوشوندیر ملیدر .

« برحاطه خائف كسه لر ديه جكلر » نه يابه ، چو جقلرى
 جبرا مكتبه كوندرد جك بر قانون يابه ميز ، حقمز يوق . « نعل ؛
 سز بر آدمى حبس خانه ؛ كوندريورسكز بونده حقلر وارده
 انى شرف و ناموس يابه يشانه جق بر قانون يابغه حقلر مى يوق .
 ايسته بويه معقول و محق اسبابى دوشونه رك ارژانسين
 جمهوريتده معارف عموميه به بر ترقى سريع تايمين اينك ايچون
 ملكتك رجال اداره سى مكلفيت تحصيل اصولنى تأسيس ايلديلر ،
 آنلك فكر سديملرنجه : بابالر حقوق ابوتلرني چو جقلرني
 تربيه و تعليمك محاسن و فوائددن منع ايد جك قدر سهو
 استعمال ايد مزمار ، آنلك حررتي كرك چو جقلرك كرك جمعيت
 بشريه نك منافعنه اوله رق قانون ايله تنظيم و تحديه ايدلميدر .
 جمعيت بشريه نك منفعنى ايسه ممكن اولديعى قدر سغالت آدميه نك .
 سرفت و جانيك منبى اولان جهلى خلقدن ازاله ايلكمده در .
 حقوق ابوتى صيانت بهانه سيله قتل نفس اخلاق ديتك اولان
 وفا بابالرك متهم اولدقلرى جهلى مسامحه اينك ، ديلنجيلرك ،
 جانيلرك تزايدينه راضى اولمق ديكدر .

چو جقلرك بابالردن ييه جكلرني طلب ايلكمده حقلرى
 واردر . و ييه جكدن مقصد يالكر محافظه جسم ايچون لازم اولان
 غذا دكل ، چو جقلرى جمعيت بشريه و حيات مدنيه به الويريشلى
 اوله رق يتيشد ير ملك ايچون نه لازم ايسه جاهه سى بو غدا ده داخلدنر ،
 شيمدى چو جقلرك بدرلردن تعليم و تدريس طلبنه حقلرى
 دركار اولنجه ، صفارك حاميسى و حافظ حقوقى اولان دولت ،

وظیفه لرینی طایعیان و ایفا ایتمه یں یدرلری بوبابده کی مکلفیتلرینی اجرا ایلمکه جبر ایلمدیر .

ینه رجال معرفدن دیکر برذاتک دبدیکی کبی « چوجققلرک تعلیم و تدریسی ایچسون عائله ولیدرینه وضع و تکلیف اولنان مجبوریته ؛ افراد ملت حتمده اجرا ایدلین برقهردرکلدر . اطفال ملته احسان اولنان برحمایه در ؛ صفارک منافع سائره سنی حراست ایدن قانون بومنفعی ده محافظه ایتملی در . بوندن ده ابسیطانه وار ؛ چونکه بوراده یالکیز چوجققلرک منفعتی دکی ، منافع عمومیه نکده حفظ و صحایتی موضوع در . زیرا بوکونک جاهل برچوجقی آیتک وطنه آنه آز فائده لی بر اولادی در ، وفضله اوله رق ملکته نظامسز لنگ برعاملی در . مکلفیت تحصیل اساسنه معترض اولاندیر بوقریده عرض اولسدقلری کبی عائله رئیس لرینک ؛ اولاد صاحب لرینک حقوقه حریتته حرمت ایلمه مک فکر خالصانه سنا اعتبار ایدلردر . فقط بومعارضلردن بر قسمی ده نشر معارف قضیه سندن اورکنلردر . کویا بری حقوق کوزه دیور . دیکری سیاست مستبدنه تأمل ایدیور ایدی . مکلفیت تحصیل طرفدارانی ایسه خلق اوقومتق ، معارف عمومیه نی بتون طبقات ناسه تمیم وتوزیع ایتمک امل صادقانه سنی تعقیب ایلمه رک وبو املک حصوانی اولیا واقربای اطرافک اختیار و تثبیت شخصیلرینه بر اقمه انیت ایده میورلر . بونک ایچون تحصیل ابتدائی ده مکلفیت قانونیه نه لزوم کوریورلرایدی . ینه تکرار ایده لم ، مسأله حقوق نقطه نظرندن مطالعه ایدلینجه ، چوجقلری تعلیم ایتمک خصوصنده کی وضع مجبوری ،

جبر قانونی بر مملکت متدنهده پک محق و پک مشروع برایشدر .
 حقیقت چوجقاری بساهمک ، بیومتک ابون ایچون بر وظیفه
 اولدیفنه نظراً حکومت تحصیل ابتدائی مجبوری قیلمقله عائلهک
 حقوقه املا تجاوز ایش اولماز . چونکه عائله ، چوجقاری
 دهلرینک کشایشه مدار اولان وسائلین مخروم ایتمکه اولادینه
 وظیفه سنی اهل ایش اولیورلر . حکومت چوجقارک حقوقی
 میانه ابوینی ولیلرینی وظیفه نرینی ایفایه مجبور ایدیور . حقه
 تجاوز یوق حق محافظه وار : بونظریه نی تأییده مدار اوله رق
 الذحر ملکشارده . حریت شخصیه نک الزیاده معنایطوبیه جنی
 یرلرده بیله (سویچره ، آمریکا جاهر متفقه سی کی) مکلفیت
 تحصیل موجوددر . ده موقرانی اساسی اوزرینه تشکیل ایدن
 حکومتلرده بیله بومکلفیت قبول اولمشدر . سویچره حکومتی
 ۱۸۷۸ قانون اساسیسی ایله مکلفیت تحصیلی تعمیم ایلامش ،
 انکلتره ۱۸۷۰ قانونیه مکتب هیئتلرینی مجبورت تحصیل نظامی
 نطایقه ، آذون قیلمش ، شمال آمریکا حکومتات جمهوریه سناب
 اکثریتی اوبابده احکام قانونیه وضع ایشدر . مکلفیت تحصیل
 اساسی الی سنده نبری چوق ترق ایشدر . انجق مسأله نک عملی
 جهتی سرف اویله بر قانونک تطبیق ایله تماماً تأمین ایدیله مر . مملکت
 زم کی ، یورتکیز ، اسپانیا یونان کی تحصیل ابتدائی بایند و اردر که
 مجبورت موجود ایکن بورلرده معارف ابتداییه تأسیس ایده مامش
 مملکت واردر که بالعکس اوراده تحصیل مجبوری اولمادیغی حالده

تعمیم معارف حاصل اوامشدر . چونکه عادات ، قوانین دین دها
 محکمدر . دها قوتلی در . اهالیسی جاهل ، تربیه و تعلیمه لا قید
 اولان بر مملکتده مکلفیت تحصیلیه نی تأسیس ایله ، یا لکنز بویه
 بر مجبوریّت قانونیه ایله ، مکتبلر آچلماساز ، مقتدر معلمار
 بولنمز . حکومت محلیه بولنره کفایت ایددجک معاش
 ویرمک ایچون منابع بولاق . وایارینک تحصیللری اهل
 ایتدیکی چوجقارلی مکتبه قویقی و مکتبه طوتمق لزومنی حس
 ایتمز . بوملاحظاتک اصابتی امثال و تجارب اراّه ایدیور .

فقط بر مملکتده کی ارکان و مأمورین حکومتدن الذکوجک
 بر فردده قدر بتون خلق معارفک لزومنه بحق قانع اولوراهالی
 اوقومیهی ، مکتوبلاشمیهی عادت ایدیور . بویه بر مملکتده
 تحصیل ابتدائی الذ برنجی احتیاج اولور . قصبه لر ، کوبلر ،
 بلدیهلر ، بولنرک تأسیسه فرط همتله چالیشیر . مکتب بنالری
 یکن کوزل طو تولور . حتی بمضاً قصبه نک کویک الذ محترم
 خانه سی بولنور . معلمار حائز اعتبار اولور . چوجقار مجبوریّت
 تحصیلیه ایچون بر قانون اولسه بیله مکتبلره مداوم اولور . انجق
 بو ملاحظاتدن استدلال اولماسونکه تحصیل ابتدائی ایچون
 مجبوریّت قانونیهیه لزوم یوقدر . چونکه عاداتک قانوندن زیاده
 حکمی اولدیغنی اعتراف ایله برابر قانونکده عاداتی تنظیم وادارده
 بر درجهیه قدر تأثیری بولدیغنی انکار ایتمه ملیدر بونک ایچوندرکه
 تحصیل ابتدائی نک مکلفیتی حشفنده وضع و تأیید ایدیلهجک
 احکام ، مکاتبه دوامی تأیید ایددجک مهم بر معین اولور .

اوت مجبورت حریت شخصیه تجاوز اولنادینی کبی جهل
 عمومی بی ازاله ایچونده بردوادکدر. چونکه مکلفیت تحصیلده
 مقصد مملکت مکنت آچق دکل آچیلان مکتبلره چوجقلرک
 دوامنی تامین ایلکدر. دولت عثمانیه تحصیل ابتدائی ده مجبورت
 اصولک وضعه ایلک تشبث ۱۲۴۰ سنه سنده صادر اولان بر فرمان
 عالی ایله واقع اولمشدر. تحصیل ابتدائی ده مجبورت قبول ایدیلنجه
 مکاتب عمومیه ده بونوع تحصیلات مجانی بر امر طبعیدر.
 معارفک خدمات عمومی دولتدن بولندینی تسلیم اولندینی
 حالدده موجب اوله جنی مصارفی دوشمنکده ایجاب ایدر. هر یرده
 مسلم و محقق بر قاعده در که قسم عالیسی دولت بودجه سنده و قسم
 ابتداییسی محلی بودجه لرندن تسویه اولنق ضروریدر.
 اتحاد و ترقی جمعیتی بواساسی قبول ایلشدر. بوکامنی در که حصه
 اعانه نامیه شدی یه قدر استیفا ایدیلان وارداتک محلی بودجه نرینه
 دور اولنسنی پروغرامنه ادخال ایلمشدر. پروغراممزک
 (۱۷) نجی ماده سی بوبابده صریح در. روح معرفت اولان
 مدارسک احتیاجات حاضر یه کوره اصلاح و تنظیمی خصوصیه
 جمعیت مزجه بغایت مطلوب و ملتزم بولندینی جهتله پروغراممزک
 (۲۲) نجی ماده سنه بوبابده تدابیر کافیه درج اولنمشدر.

قسم رابع

اتحاد و ترقی سیاسی پروغرامنده قسم رابع اوله رقی اقتصاد
 و عمرانه متعلق مواد لازمه ادخال اولنمشدر.